ANT

ANAYASAYI ÇİĞNEME KANUNU

HAFTANIN NOTLARI

Bütçe ve Zam!

Hükümet 1968 bütçesinin açıkla kapanmasından sonra 1969 bütçesinin de açık vereceğini anladığından sigara, içki, ispirto ve tütün gibi tekel maddelerine yeni zamlar yapmıştır. Zam oranı sigaralarda ortalama yüzde 22.47, filitrelilerde yüzde 38.46, içkilerde ortalama yüzde 10'dur. Böylece, devlet harcamalarının bütün yükü yine vasıtalı vergiler yoluyla dar gelirli vatandaşın sırtına yüklenmiş bulunmaktadır. Oysa, Kaldor raporunda da açıklandığı gibi, devletin finansman kaynaklarından en önemlisi yüksek tarım gelirlerinin vergilendirilmesi olmalı lazımdır. Fakat sırtını kapitalistlere ve toprak ağalarına dayayan AP iktidarının Maliye Bakanı Cihad Bilgehan, yüksek gelirleri vergilendirmek yerine fakir fukaranın bütçesine el atmak suretiyle temsilcisi olduğu sınıflara karşı görevini yerine getirmiştir. Tekel maddelerine yapılan zamlardan sonra diğer ihtiyaç maddelerinin, kiraların ve taşıt ücretlerinin de zam görmesi beklenmektedir.

9 şubat

Keban'da işkence

■ **Keban Barajı inşaatında çalışan işçilerin grev hareketlerinin Yargıtay tarafından kanunsuz sayılması üzerine 171 sayılı kanuna muhalefetten tutuklanıp üst mahkemece serbest bırakıldıktan 48 saat sonra, 17 işçi yeniden tevkif edilmişlerdir. Olaylardan sonra Keban adliyesinden bir yargıç ve bir savcı görevlerinden alınmış, yerlerine Elazığ'dan muvakkaten savcı ve hakim tayin edilmiştir. Tutuklanan işçilerin Keban hapishanesinden 3 - 4 saatte bir çıkarılıp dört kilometre mesafede karargâh kuran Elazığ polisine götürülerek işkence yaptırıldığı açıklanmıştır. Keban halkının yarısını teşkil eden işçilerin evleri geceleri bir kaç defa aranmakta, Keban'da 500 jandarma, 250 polis her on metrede bir nöbet beklemekte ve herkesten hüviyet sormaktadır. Yapı İş Sendikası Başkanı, cumhurbaşkanı Sunay'a bir telgraf çekerek olayları anlatmış ve «fiili ve gayriresmi örfi idare uygulanıyor» diyerek bu kanunsuz duruma ve işkenceye son verilmesini istemiştir**

Mükafat!

■ Konya Ereğlisi'nde düzenlenen «Aşıklar Gecesi»nin başlıca engelleyicilerinden biri olan Kaymakam Sabahattin Çakmakoğlu, hemşehrisi Faruk Sükan tarafından mükâfaten Ankara Vali Muavinliği'ne getirilmiştir. ANT'ta âşıklar gecesi ile ilgili olarak yayınlanan haberi yalanlamak ve bu arada Sükan'ın övgüsünü yapmak gayretiyle tekzip gönderen Çakmakoğlu'nun tekzibinin ard hesaplar taşıyan ifadesi, itiraz ettiğimiz asliye ceza mahkemesince de farkedilmiş ve tekzibin sadece dörtte birinin yayınlanmasına karar verilmişti. Hemşehrisi Sükan'a layık bir «solcu düşmanı» olan Çakmakoğlu, hızını alamayarak tekzibinin «aynı punto başlıkla yayınlanmadığı» iddiasıyla savcılığa başvurmuş ve ANT aleyhine yeni bir dâva açtırmağa muvaffak olmuştur.

Faşizme devam

■ **Alpaslan Türkeş'in genel başkan olmasından ve özellikle SS özentisi komandoların vahşi saldırılarından sonra tam bir nazi partisi haline gelen CKMP'nin olağanüstü kongresi Adana'da yapılmıştır. Kongrede «Ümmetçileri» temsil eden «üç hilal»cilerle, «Bozkurt»ların temsilcisi olan «komando»lar sık sık dövüşmüşlerdir. Kongrede CKMP'nin adının Milliyetçi Hareket Partisi olarak değiştirilmesi seçimlerden sonraya, ambleminin nazı svastikasına benzeyen üç hilal yada bozkurtlu ay şeklinde değiştirilmesi ise genel yönetim kurulunun takdirine bırakılmıştır. Kongrede tam bir «führer» havası içinde hareket eden ve şahsına marşlar söylettiren Türkeş konuşmasında faşizme ve nazizme karşı olduğunu belirtmek lüzumunu duymuşsa da, CKMP'nin siyasi eylemine tam bir faşist parti olarak devam edeceği kongrenin genel havasından anlaşılmaktadır.**

10 şubat

Sendika diktası!

■ Türk İş ile İşverenler Konfederasyonu'nun ortaklaşa hazırladıkları yeni İş Kanunu ve Sendikalar Kanunu tasarıları hakkında bir demeç veren DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler «Yeni tasarılarla AP iktidarı Türk İş Konfederasyonu'nu çalışma hayatında diktatör ilan edecektir. DİSK, bu tasarıların kanunlaştırılmaması için her gün eylem içinde gerekeni yapacaktır» demiştir. DİSK Genel Sekreteri arkadaşımız Kemal Sülker'in bu tasarılarla ilgili bir yazısı da 14. sayfamızdadır.

Adli hata örneği

■ **Dosyası İstanbul Ağır Ceza Mahkemeleri ile Yargıtay ceza daireleri ve ceza genel kurulu arasında yıllarca dolaştıktan sonra bilirkişilerin ve dünya hukuk otoritelerinin lehteki mütalaalarına rağmen 6 yıl 2 ay hapse mahkûm edilen çilekeş fikir suçlusu Şadi Alkılıç'ın davası hakkında dünyanın çeşitli üniversiteleri bilgi istemektedirler. Alkılıç dâvasının, bu üniversitelerde adli hata örneği olarak okutulacağı ifade edilmektedir.**

Almanya'da protesto

■ Almanya'da Berlin Üniversitesi Genel Öğrenciler Komitesi, Berlin Teknik Üniversitesi Öğrenci Temsilciliği, Doğanlar Almanya Sosyalist Gençliği, Berlin Halk Kulübü, Alman Sosyalist Öğrenci Birliği, Türkiye'de Şadi Alkılıç'ın mahkûm edilmesi ve Türk halkına karşı teröre gidilmesi üzerine bir ortak protesto bildirisi yayınlamışlardır. Birer nüshası da Sunay'a, Demirel'e, Sükan'a, Yargıtay başkanlığına ve Şadi Alkılıç'a gönderilen bildiride «Biz anti - faşist güçler, Türk halkına karşı girişilen terörü şiddetle protesto ederiz» denilmektedir.

11 şubat

Tural'ın durumu

■ **Genelkurmay Başkanı Cemal Tural'ın durumu henüz açıklık kazanmamıştır. Günün konusu iken, 6 Filo'nun İstanbul limanını ziyareti ile başlayan olaylar, Tural'ın emekliliği konusunu ikinci plana itmiştir. Geçen hafta içinde de gezilerine devam eden, Isparta Eğitim Tugayı'nda bütün er ve subaylara bir askerin attığı yanlış adım yüzünden, 1,5 kilometrelik «marş marş» veren Tural, son olayları kendi lehine kullanmak için de büyük çaba harcamaktadır. Olaylar durulunca Tural'ın emekli olup olmayacağı konusu yeniden günün sorunu haline getirilecek ve Demirel iktidarı, duruma göre bir karar verecektir. Bir hafta içinde Tural konusunda bir kaç defa fikir değiştiren Demirel'in nasıl bir yol izleyeceği henüz bilinmemektedir. Fakat Tural ısrarla yerinde kalacağını belirtmekte, tutum ve davranışlarıyla görevinden ayrılmaya pek niyetli olmadığını ortaya koymuş bulunmaktadır. Tural'ın istikbali konusundaki son kararı, Demirel ile Sunay arasında 22 Mart'tan önce yapılacak son görüşme tayin edecektir.**

Skandal

■ İstanbul İktisat Fakültesi profesörlerinden Yüksel Ülken'in «İzmir İktisadi ve Ticari İlimler Özel Yüksek Okulu'nda geçen haziran döneminde sınav sonuçlarının değiştirildiği» yolundaki iddiası Milli Eğitim Bakanlığı'nca incelenmiş ve 111 öğrencinin sınıf geçmediği anlaşılmıştır. Bakanlık, buna rağmen, okul hakkında herhangi bir işlem yapmadığı gibi, öğrencilerin mart ve nisan aylarında, güz ve şubat dönemi sınavları karşılığı yeniden sınavlara girmelerini kararlaştırmış, sınıfta kalanların kimler olduğunu da açıklamamıştır.

12 şubat

Almanya'da gerginlik

■ Almanya Federal Parlamentosu'nun cumhurbaşkanlığı seçimi için Batı Berlin'de toplanma kararı alması, doğu ve batı blokları arasındaki gerginliği artırmıştır. Doğu Almanya, federal parlamentonun bu kararına karşılık, siyaset adamlarının kara yolundan Batı Berlin'e gitmelerini yasaklamıştır. Cumhurbaşkanı seçiminin Berlin'de yapılmasında ısrar edildiği takdirde şimdiye kadar alınmış olanlardan başka tedbirlere de başvurulacağı Doğu Almanya tarafından açıklanmıştır. Bilindiği gibi savaştan sonra Batı Almanya'nın başkenti Bonn olmuştu. Federal Almanya'nın cumhurbaşkanı bu defa Berlin'de seçmeğe kalkışması, Hitler dönemi özlemi olarak kabil edilmiştir. B. Almanya bu kararında ısrar ettiği takdirde, Orta Avrupa'da çok yakında büyük karışıklıklar çıkması muhtemeldir. Zira, Amerikan kuvvetlerinin Federal Almanya askerleriyle birlikte Çekoslovakya sınırında askeri bir tatbikat yapması bölgede durumu büyük ölçüde gerginleştirmiş bulunuyordu.

Özel Harp Okulu

■ Ankara'da bir avukat-yüksek mühendis «Özel Harp Okulu» açmak üzere harekete geçmiştir. Bir basın toplantısı ile teşebbüsünün gerekçesini açıklayan İzzettin Silier'e Milli Eğitim Bakanı Ertem bir demeçle cevap vererek «Özel harp okulu açmak için yapılan teşebbüs gayriciddidir» demiştir. Silier ise, müracaatına resmen bir cevap verilmeden bakanın bu şekilde demeç vermesini gayriciddi bulduğunu söylemiştir. Bütün bu tartışmalar, aslında özel yüksek okullar meselesinin temelden gayriciddi olduğunu ispat etmektedir.

FKF'li gençlerin tütün yürüyüşü

Ege tütün piyasasında oynanan oyunları halka daha yakından anlatmak üzere Fikir Kulüpleri Federasyonu'nun 90 üyesi bir gezi yapmışlardır. Beşbin kişinin katıldığı iki miting düzenleyen gençler, ayrıca yüzden fazla köyü gezerek görüşlerini açıklamışlar ve tütün ekicilerinin durumlarını öğrenmişlerdir. FKF Liderleri, ayrıca, tütünde oynanan oyunları ve ekicinin durumunu anlatan bir rapor hazırlamaktadırlar. Yukarıdaki fotoğrafta FKF'li gençler, halkla birlikte tütün yürüyüşü yaparlarken görülmektedir.

13 şubat

İki yıldönümü

■ 1961'de kurulan Türkiye İşçi Partisi bugün sekiz yılını doldurarak dokuz yaşına girmiştir. Kuruldugu günden beri egemen çevrelerin çeşitli tertiplerine ve saldırılarına rağmen siyasi hayatını binbir güçlüğe göğüs gererek sürdüren Türkiye İşçi Partisi geçtiğimiz yıl içerisinde iç çekişmelere sahne olmuş ve üstüste iki büyük kongre yapmak zorunda kalmıştır. Ancak bu çekişmelerin Türkiye İşçi partisi'ne mensup kitleleri de daha bilinçli ve daha devrimci bir niteliğe kavuşturduğu şüphesizdir. Öte yandan, devrimci sendikalar tarafından Türk İş Konfederasyonu'na karşı 13 Şubat 1967'de kurulan Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) de kuruluş yıldönümünü genel merkezde mütevazi bir törenle kutlamıştır. Gerek Türkiye İşçi Partisi'ni, gerekse DİSK'i devrimci eylemlere karşı baskıların artırılacağı önümüzdeki dönemde büyük görevler ve sorumluluklar beklemektedir.

Küba gerçeği

■ Amerika'nın Ohio Eyaleti Senatörü Stephen Young, Washington'da bir demeç vererek, Küba'lıların hemen hepsinin Castro rejimini desteklediklerini belirtmiş, «Yıllardan beri Küba'ya karşı yerleşmiş olan önyargılarımız, Havana ile doğrudan doğruya temaslarımızın kesilmesinden ileri gelmektedir» demiş ve Amerika'nın Küba ile yeniden diplomatik ilişkiler kurmasını istemiştir.

14 şubat

Kirli çamaşırlar

■ «Meclisi, hükümeti küçük düşürme» iddiasıyla gazeteciler hakkında ardarda dâvalar açılırken parlamenterlerin bizzat kendileri birbirlerinin kirli çamaşırlarını dökmeğe devam etmektedirler. Millet Meclisi'nde TBMM bütçesinin görüşülmesi sırasında MP'li Hasan Latif Sarıyüce de, AP Çorum Senatörü Safa Yalçuk'un bir firmadan 5 milyon lira rüşvet istediğini iddia etmiştir. İddiaya göre Yalçuk rüşveti bir telekomünikasyon ihalesinde almıştır. Ayrıca, Yalçuk'un milletvekili ve senatörlere dağıtılmak üzere bu firmadan 150 adet gömlek aldığı, fakat bunları dağıtmadan piyasaya sürdüğü de iddia edilmektedir.

Sükan'ın ülkesinde

■ İçişleri Bakanı Faruk Sükan'ın memleketi olan Konya Ereğlisi'nde halk yine Sükan'ın polislerinin zulmüne isyan etmiştir. Bir şoförün karakolda dövülmesi üzerine binlerce kişi hesap sormak için Ereğli Emniyet Âmirliği'ni basmışlardır. Halkın bu protestosuna, polisler, Sükan'a yakışır biçimde cevap vermişler ve ateş açarak iki kişiyi öldürmüş, dört kişiyi de ağır yaralamışlardır. Bu cinayetler karşısında galeyana gelen halk Emniyet Âmirliği binasını benzin dökerek yakmıştır. Askeri birliklerin müdahale ederek bastırmaya çalıştıkları olaylar sırasında Konya Emniyet Müdürü de dövülmüş, arabası ateşe verilmiştir.

15 şubat

Sendikaları işgal

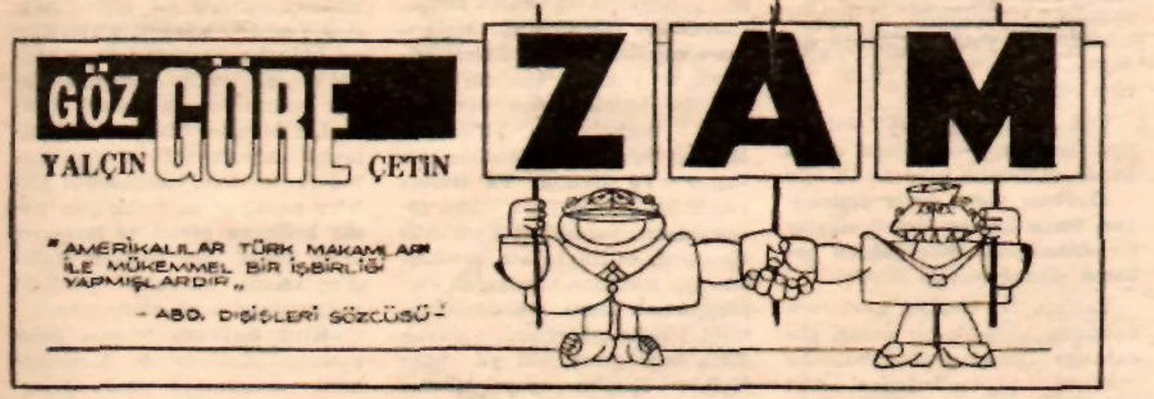
■ Sarı sendikacılığın gelişmesi karşısında sendikalara güveni kalmayan işçiler arasında yeni hareketler başgöstermektedir. Son olarak otel, lokanta ve eğlence yerlerinde çalışan işçiler adına «İşçi Direnme ve İşgal Grubu» adı altında bir örgüt kurulmuş ve çok yakında işçiye hizmet etmeyen sendikaların işçiler tarafından işgal edileceği bir bildiri ile kamuoyuna açıklanmıştır.

Öğretmen yürüyüşü

■ Öğretmen kıyımını ve Amerikancı eğitim politikasını protesto etmek üzere Ankara'da düzenlenen Öğretmen Yürüyüşü'ne Türkiye'nin dört bir yanından gelen 25 bin öğretmen katılmıştır. Yürüyüşte Hasan Ali Yücel ve İsmail Hakkı Tonguç'un konuşmalarından pasajlar da ihtiva eden 300'e yakın döviz taşınmış, ayrıca 6. Filo'yu protesto eden konuşmalar da yapılmıştır. İçişleri Bakanı'nın ve Milli Eğitim Bakanı'nın önlemek için ellerinden gelen gayreti esirgemedikleri yürüyüşle ilgili bir röportajı önümüzdeki hafta yayınlayacağız.

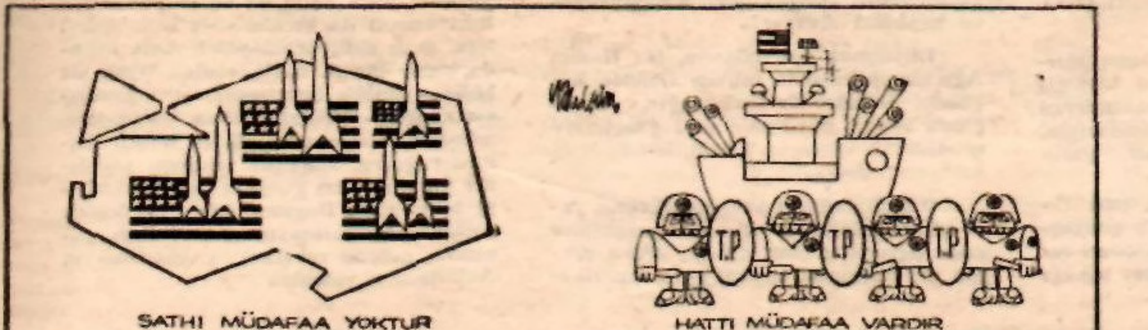
Bir CIA ajanı daha

■ Amerika'nın yakın doğudaki diplomatik temsilciliklerine CIA ajanlarının tayinine devam edilmektedir. Türkiye Büyükelçiliği'ne Komer'in getirilmesinden sonra Atina Büyükelçiliğine de, Philip Talbot'un istifasından sonra CIA'nın eski şeflerinden William Quinn'in atanacağı bildirilmektedir.

DOST ZİYARETİ

SATHI MÜDAFAA YOKTUR

HATTI MÜDAFAA VARDIR

HAFTANIN YORUMU

DOĞAN ÖZGÜDEN

Yüzkarası !

ŞUBAT 1969'a damgasını vuran üç kara olay: 6. Filo'nun ziyareti, Tekel zamları ve Anayasa Nizamını Koruma Kanunu... Her biri AP için başlı başına bir yüzkarası olan bu olaylar, birlikte mütalaa edildiği takdirde, AP'nin yeni seçime giderken izleyeceği politikayı açık seçik ortaya koymaktadır. Amerikan Altıncı Filosu, gençliğin bütün direnişine rağmen yine Boğaz sularına demirlemiş, Yankee bahriyelileri Türk askerinin ve polisinin himayesinde karaya çıkarak boğaz otellerinde Türk kadınlarıyla günlerce binbir gece âlemi yapmışlardır. Amerika'nın 6. Filo ziyaretleri konusundaki küstahlığı ve AP iktidarının teslimiyeti o derece varmıştır ki, Amerikan Dışişleri Bakanlığı «Amerikan 6. Filosuna bağlı dört geminin İstanbul'u ziyareti sırasında Türk makamlarının gösterdiği kusursuz işbirliğini» övmüş, daha da ileri giderek «Türkiye'de şiddetli Amerikan aleyhtarı gösteriler kaydedildiği yolunda herhangi bir haber alınmadığını» belirtmiştir. Bu arada, 6. Filo'nun bundan böyle Türk limanlarına davetsiz gelmeyeceği yolundaki hayal mahsulü bir haber de, iktidar çevrelerince büyük bir telaşla yalanlanmıştır. Bu gelişmeler, iktidarın emperyalizmin dümensuyundan asla ayrılamayacağının ve gelecek seçimlere de Amerika'nın himayesi altında gireceğinin inkâr kabul etmez kanıtıdır.

ALTINCI Filo'nun ziyareti dolayısıyla sokakta direniş hareketleri sürüp giderken Millet Meclisi, 1969 mali yılı bütçesini görüşmeğe başlamıştır. Geçen yılın açıkla kapanmış olan bütçesinden sonra yeni getirilen bütçe de 4 milyar liraya yakın açıkla tezgahlanmaktadır. Gelir ve gider hanelerini dolduran gösterişli rakam kalabalığına rağmen 1969 bütçesi, aslında AP iktidarı için bir iflas belgesidir. Kamu harcamalarının artışına karşılık, kapitalizmle şartlanmış özel sektörcü ekonomimizde aynı oranda kalkınma sağlanamadığı için kamu gelirleri daima düşük seviyede kalmaktadır. Üstelik dünya konjonktüründeki son gelişmelerden sonra Amerika'ya ve NATO'ya bağımlılığı adamakıllı artan AP iktidarı, son NATO toplantılarında yeni askeri harcama taahhütleri altına girmiştir. Vergi kaçakçılığının önlenmesi ve tarım gelirlerinin vergilendirilmesi gibi kaynaklara da iktidarın sınıfsal bağları dolayısıyla bir türlü el atılamadığından, bu iflas bütçesinin bütün yükü yine fakir fukara Türk halkının sırtına yüklenmektedir. Ne var ki, bütün bu iflas manzarasına rağmen, AP iktidarı 1969 seçimlerini kazanabilmek için Amerika'dan sağladığı bazı yeni kredilerle ekonomideki kesin çöküşü 1970'e, yani seçim sonrasına ertelemeğe muvaffak olmuştur

SEÇİM yolculuğunda AP'nin iç politika ile ilgili olarak getirdiği en önemli yenilik, uzun süreden beri sözü edilen Anayasa Nizamını Koruma Kanunu Tasarısı'nın nihayet Cumhurbaşkanı Sunay'ın da gayriresmi onayı alınarak parlamentoya sevkedilmesi olmuştur. Tasarının amacı, anayasa nizamını korumak değil, kelimenin tam anlamıyla «ayaklar altına almak»tır. Gerçekten de, bu tasarı, bundan önce zaman zaman hazırlanan, bazıları kanunlaşan terör tasarılarına rahmet okutacak kadar şiddetli bir istibdat belgesidir. AP, bu tasarı ile, sadece temsil ettiği egemen sınıfları sosyalist hareket karşısında bir dokunulmazlık zırhına büründürmekle kalmayıp, aynı zamanda velinimeti Amerika'ya karşı son zamanlarda şiddetlenen anti - emperyalist mücadeleyi de ezmek, seçimlere sol alternatifi ortadan kaldırarak girmek kararındadır. Böyle bir tasarı kanunlaşabilir mi? Kanunlaşsa bile, Anayasa Mahkemesi'nden geçebilir mi? Sanmıyoruz. Ancak Süleyman Bey şunu kafasına iyice yerleştirmelidir ki, böyle bir tasarı kanunlaşıp da yürürlüğe girecek olursa, Türkiye'nin anti - emperyalist ve sosyalist güçleri herhalde teröre boyun eğmeyecek, anayasanın tanıdığı direnme hakkını sonuna kadar kullanacaklardır. Çünkü sosyalist ve anti - emperyalist hareket meşruluğunu Süleyman Bey'in kanunlarından değil, tarihten almaktadır. Ve bu hareket, tarih önünde asıl suçlu olan Süleyman Bey ve benzerlerine karşı asla «güler yüzlü» olmayacaktır!

Türk kadını yürüyor: «Ya İstiklal Ya Ölüm»

Toplum polisleri bir genci sürüklüyor

ANAYASAYI ÇİĞNEME KANUNU

ALTINCI Filo ilan edildiği gibi günü gününe, saati saatine Boğaz sularına girdi. Anti - emperyalist gençlik de, önceden ilan ettiği gibi, Türkiye'nin bağrında habis bir ur gibi beliren 6. Filo'ya karşı direnişe geçerek bu memleketin sahipsiz olmadığını dosta düşmana gösterdi.

Hafta sonunda Adana'da verdiği demeçte 6. Filo ile ilgili olayları yorumlayan CIA yetişmesi büyükelçi Komer şöyle diyordu:

«Ben de sizler gibi, bu olaylardaki gerçekleri öğrenmeye çalışıyorum. Protesto hareketlerinin vüsati hakkında kesin bilgi sahibi olabilmiş değilim. Bu konuda çeşitli ve birbiriyle zıt görüşler ortaya atılmaktadır. Bir yandan Amerikan filosunun gelişini protesto eden öğrenci kuruluşlarının sayısının 22 olduğu ifade edilirken, diğer yandan bu kuruluşların bütün öğrencilerin ancak yüzde üçünü temsil edecek güçte oldukları haber verilmektedir. Bu bakımdan protesto hareketlerinin ne dereceye kadar Türk kamuoyunu temsil ettiğini öğrenmeğe çalışıyorum.»

Türkiyeye gelirken yüzüne tükürülen, Ankara'da arabası yakılan, İstanbul'da köşe bucak kaçırılan, İzmir'de önü kesilen Komer'in Türkiye'deki Amerikan aleyhtarlığı hakkında bugüne kadar yeterli bilgi alamamaktan söz etmesi, doğrusu, CIA ajanlığı şanına yakışmamaktadır.

Hele Amerikan Dışişleri Bakanlığı'nın 6. Filo ile ilgili açıklaması bir şaheserdir:

«Amerikan Konsolosluğu, Altıncı Filo'ya bağlı gemilerin ziyaretinin başarılı olduğu görüşündedir. Amerikalılar Türk makamlarından mükemmel bir işbirliği görmüşlerdir.»

Ne başarı! Ne başarı!

Mürettebatını ancak binlerce askerin ve polisin himayesi altında karaya çıkartabilen bir Altıncı Filo! Görüldükleri her yerde erlerinin suratına tükürülen bir Altıncı Filo!

Karşılanışın böylesine başarı değil, kelimenin tam anlamıyla **«hezimet!»** demek lazımdır.

Ancak Amerikan hariciyesi bir noktada haklıdır. Eğer başarının ölçüsü, misafir gidilen ülkenin halkı tarafından hoş karşılanmak değil de, resmi makamlardan hüsnü kabul görmek, polis himayesi altında da olsa sabahlara kadar içkili, kadınlı eğlenmek ise elhak 6. Filo büyük zafer kazanmıştır.

Vali Vefa Poyraz Amerikalılara toz kondurmamak için günlerce önce şehirde olağanüstü tedbirler aldırmış, Belediye Başkanı Fahri Atabey İstanbul'a gelmesini dahi bekleyemeden helikopterle Altıncı Filo'ya uçarak Amerika'lı efendilerine «Hoş geldiniz»i bastırmış, kafasına bir de Amerikan kasketi geçirerek objektiflere poz vermiştir.

Evet Amerikan hariciyesi yerden göğe kadar haklıdır. Gerçekten de Amerikalılar Türk makamlarından mükemmel bir işbirliği görmüşlerdir. Gerçi bu defa Teknik Üniversite'nin karşısında Opera Oteli işlememiştir ama Boğaz'ın tenha köşelerindeki oteller gece gündüz Amerikalılara çalışmıştır. Denize nazır bütün otel odalarını kapatan Yankee'ler içeriye hiçbir Türk'ün kabul edilmediği binbir gece âlemleri düzenleyerek eğlenmiş, hattâ 6. Filo Komutanı Amiral Charbonatt, bir dansözle karşılıklı göbek atmıştır. Haber Ajansı'nın bildirdiğine göre, Büyük Tarabya Oteli'nde 400 Amerikalı denizci subay ve erin katıldığı parti gece yarısına kadar devam etmiş. Amerikalılardan pek çoğu yanlarındaki kadınlarla birlikte geceyi otelde geçirmişlerdir.

Halkın tepkisine rağmen Amerikalılara İstanbulda böyle şark âlemleri yapma imkânı sağlayan Demirel'e, Sükan'a, Poyraz'a, Atabey'e Washington ne kadar teşekkür etse azdır.

Ama dostluk (!) uğruna bütün bunlar olurken, aynı idareciler, devrimci gençlikle polisi karşı karşıya getirmekte, toplum polisine gençleri kırdırmakta tereddüt etmemişlerdir. Nitekim 6. Filo'yu protesto için yapılan yürüyüş sonunda Taksim Meydanı'nda gençlerin üzerine kalkanlı, coplu toplum polisleri saldırtılmış, harekete katılan bütün gençler, işçiler, görevli gazeteciler o sırada toplantı yerinden geçmekte olan kendi halinde vatandaşlar dayaktan geçirilmiş, yakalanıp arabalara bindirilenler yolda da dövülmüş, dayak faslına emniyette de devam edilmiştir.

Vali Vefa Poyraz, SS kıtalarına yaraşır vahşetten sonra kendisini temize çıkartmak için **«Toplum polisi emir dinlemiyor. Onun için bu üzücü olaylar meydana geldi. Ben şahsen polisten şikayetçiyim»** demiştir.

Vali'nin bu kendini kurtarma çabasına karşılık bir sabah gazetesine açıklamada bulunan emniyet görevlilerinden biri **«Polis her zaman emir kuludur. Bize sayın büyüklerimiz emir verir, biz de bunu tatbik ederiz. İleride bu olaylar dâva konusu olduğu takdirde bu gün emir veren sorumluların (Biz emir vermedik. Polis işgüzarlık etmiştir) dediğine çok şahit olduk. Biz de kendimizi ileride savunmak için verilen emirleri teype aldık saklıyoruz»** demiştir.

Öyle anlaşılmaktadır ki, anti - emperyalist ve devrimci eylemlere karşı girişilen baskı hareketlerinin vebalini âmirler de, memurlar da artık farketmeğe başlamıştır. Ama bir gün hesap sorma anı gelince, kanunsuz emri verenler kadar, kanunsuz emre bile bile uyanlar da sorumluluktan kurtulamayacaklardır.

6. Filo'ya karşı girişilen protesto hareketleri, polis baskısına rağmen hemen her gün yürüyüş, miting, bildiri dağıtma, afiş yapıştırma şeklinde sürdürülmüştür. Öğrenci kuruluşlarının ortaklaşa düzenledikleri yürüyüşler yanında dikkati çeken bir hareket de, devrimci Türk kadınlarının Hürriyet Meydanı'ndan Sultanahmet'e kadar **«Ya İstiklal Ya Ölüm»** yazılı bir siyah Türk bayrağı taşıyarak yaptıkları yürüyüş olmuştur. Mitingte kız öğrenciler, işçi kadınlar konuşarak emperyalizme karşı mücadele azmini belirtmişlerdir. Siyah Türk bayrağının, elli yıl önce Halide Edip'in emperyalizme karşı konuştuğu yerde tekrar meydana çıkması, Türkiye'nin nereden nereye geldiğini, işbirlikçilerin elinde ne kadar gerilere götürüldüğünü ortaya koymuştur. Ancak siyah Türk bayrağı, aynı zamanda, Türk kadınının Halide Edip'in mücadele heyecanını bugün de taşıdığını da ispatlamıştır.

DEMİREL
— Anayasaya suikast —

Direniş hareketleri içinde en spektaküler olanı ise Beyazıt Kulesi'ne «Vedat Demircioğlu» bayrağı çekilmesi olmuştur. Gençler kırmızı bir zemin üzerine Vedat Demircioğlu'nun resmi bulunan bayrağı, bağımsızlık mücadelesinin sembolü olarak İstanbul'un en yüksek uçlarından birinde dalgalandırmışlardır. Ancak anti - emperyalist ve devrimci mücadeleyi kitleler nezdinde sarsmak için fırsat kollayan gerici ve iktidarcı basın ertesi gün Beyazıt Kulesi'ne **«Kızıl bayrak»** çekildiği yaygarasını koparmışlardır.

«Kızıl Bayrak» teması daha sonraki günlerde de Amerikanofil ve sermaye uşağı çevrelerde ısrarla işlenmiş, Türkiye'nin bugünden yarına bir kızıl diktanın boyunduruğu altına gi-

ÇAGRI

Orospu denen yurttaşlarım;

Siz ki, bu bozuk düzenin en çilekeş, en bozuk takımındansınız; siz ki, bu para çarkının içinde kadınlığı, analığı paralanmış analarsınız, kadınlarsınız, sizi bu yollara koşan düzenin başdüzenbazı Amerika'nın veletlerine... dürmeyin kendinizi!..

Siz ki, adı sermaye'ye çıkmış ağır-işçilersiniz, sizi insanlığınızdan, kişiliğinizden, sevginizden yabanlaştıran başsermayeci Amerika'nın oğlanlarıyla, milyon verseler, oynaşmayınız, yatıp kalkmayınız!

Sizin için geliyorlarmış, bazı tabii ihtiyaçlarını gidermek için geliyorlarmış buraya!.. 1946'da o Missourri ecderhasının ağırlanışında, Abanoz sokağı Coni'lerin şerefine baştanbaşa badana ettirile beri, hep sizi sürüyorlar öne!.. Oysa Amerika sade sizleri değil, madenlerimizi, pamuklarımızı, davarlarımızı, petrolümüzü, zeytinlerimizi, tütünümüzü, dağımızı, taşımızı, göğümüzü, geçmişimizi, geleceğimizi, her şeyimizi, ve hepimizi .üzüyor!..

Duydunuz mu, bilmem, bir Hanım Ağa'nın Sultasında inliyen Göllüce Köyünde, 18'inde bir kadıncağız, kucağında bebesi, duydunuz mu? gazeteciye ne dedi? N'işliyeyim? dedi, kendimi mi satayım? dedi...

O kadıncağızın namusu uğruna, yani sizin yitirdiğiniz insanca yaşantının anısı uğruna, n'olur, orospu denen sevgili yurttaşlarım, boykot edin Amerikalıya!. Yatmayın Amerikalıyla! Milyon verseler, yatmayın! Defedin onları kapınızdan! Defedin ki onları, kırmızı bilmemneli balmumuyla yurdumuza, yuvamıza o Vietnam cellâtlarını dâvet edenler utansınlar, arlansınlar, kızarsın yüzleri! Ama belki de onlar yüzlerinin kızarmasını da komünistlik belledikleri için, oralı olmıyacaklardır!. Ama aslında onlar buralı değil, oralı... Oysa siz halis - muhlis buralısınız, yurttaşımızsınız, ağır - işçilerimizsiniz, çilekeşlerimizsiniz, sizler uğradığınız bunca kahıra rağmen, aldığınız soluğun, yediğiniz somunun, bu güzelim yurdun kadrini bilirsiniz!.. Dayanın bre, kardeşler, n'olur, yanaştırmayın Amerikalıyı yanınıza, milyon verseler, yanaştırmayın Amerikalıyı yanınıza!..

Can YÜCEL

Ve Yankee'ler eğleniyor...

reçeği havası yaratılmak istenmiştir.

Başlangıçtan beri anti - emperyalist ve devrimci hareketleri **«bir avuç öğrenci»**nin marifeti olarak gösteren gazetelerin böyle birden bire paniğe kapılmaları bir çok kimselere çelişme gibi görünmüşse de, çok geçmeden takke düşmüş, kel görünmüştür. Özellikle iktidarın **yarı resmi organı Son Havadis** Gazetesi'nin yürüttüğü **«Kızıl Bayrak»**, **«Kızıl Dikta»** tehlikesi kampanyasının hemen ardından MTTB'nin gayretiyle bazı aldatılmış kimseler Hürriyet Meydanı'nda toplanarak devrimcilere gözdağı verilmek istenmiştir.

Bu karşı - devrimci gösterilerin hemen ardından da gazeterin manşetlerinde bir haber ispatı vücut eylemiştir: **«Nizamı Koruma Kanunu Tasarısı Meclise Geldi!»**

Böylece 6. Filo ziyaretlerinin, Amerikan kışkırtmalarının ardındaki bir oyun daha meydana çıkmıştır. İktidar uzun süreden beri çeşitli adlar vererek hazırladığı bu terör kanununu meclise sevkedebilmek için uygun zamanı kollamış, nihayet **«Kızıl Bayrak»**, **«Kızıl Dikta»** uydurmalarının çıkarcı çevrelerde ve henüz bilinçlenmemiş kitlelerde yarattığı panik havasından istifade ederek kanunu meclise sevketmiştir.

Cumhurbaşkanı Sunay'ın da gayriresmi onayı alınarak meclise sevkedilen ve asıl amacı, sosyalist ve anti - emperyalist yayınları susturmak, devrimci eylemleri ezmek olan tasarı hukukun genel kurallarına aykırı olarak bir yandan yepyeni suçlar ihdas etmekte, öte yandan da bu suçların kapsamını alabildiğine genişletmektedir. Adı Anayasa Nizamını Koruma Kanunu değil, **«Anayasayı Çiğneme Kanunu»** olmak gereken bu tasarının getirdiği müeyyideler özetle şöyledir:

1 — **Muhtelif sınıf veya zümreleri birbiri aleyhine tahrik ve teşvik edenler, mezhep, ırk ve dil ayrımına, yahut bölge esasına dayanan bölücü faaliyetlerde bulunanlar toplumun bir sınıf veya zümresini kötüleyenler 1 yıldan 5 yıla kadar, bu fiillerin işlenmesi sırasında fiili çatışma vukua gelmiş veya silâh kullanılmışsa ceza 5 yıldan 10 yıla kadar ağır hapisle cezalandırılır.**

2 — Komünizmi veya anarşizmi veya faşizmi Türk vatandaşları arasında taraftar bulmasını sağlamak amacı ile her ne suretle olursa olsun telkinde bulunanlar 1 yıldan 5 yıla kadar, lâikliğe aykırı propaganda yapan veya telkinde bulunan kişi hakkında da 1 yıldan 5 yıla kadar hapis cezası verilir.

3 — Çok partili demokratik nizamı, her ne suretle olursa olsun veya tehlikeye düşürmeyi hedef tutarak kötüleyenler, çok partili nizamın Türkiyede yürütülemeyeceği yolunda propaganda yapanlar bir yıldan 5 yıla kadar hapisle cezalandırılır.

4 — Türk Ceza Kanununa veya Askeri Ceza Kanununa göre verilmiş ve kesinleşmiş her türlü karar ve hükümleri kötülemeye çalışanlar, mahkûm edilenlerin mahkûmiyetine esas teşkil eden fiilleri yahut çalışmaları övenler, Türk veya yabancı, yaşayan veya ölü her hangi bir kişinin yayınış olduğu doktrin, ideoloji veya görüşleri gereğince hareket edenler, bu yolda tavsiye veya telkinde bulunanlar ve bu şahısları açık övenler bir yıldan 5 yıla kadar hapisle cezalandırılır.

5 — Türk Ceza Kanununun bazı maddelerine aykırı suçlar işlendiği takdirde, bunu ihtiva eden eserler veya gazeteler hâkim kararı ile toplattırılacaktır.

6 — Toplattırılan gazete ve eserler Resmi Gazete ile ilan edilecektir. Resmi Gazete ile ilan edilen eserlerdeki suç konusu olan yazı ve resimleri kısmen de olsa iktibas edenler 6 aydan 2 yıla kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılırlar.

7 — Yukardaki fiilleri işleyenler devlet dairesi, iktisadi devlet teşebbüsü, sermayesinde devlet hissesi bulunan anonim şirket, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, sendikalar, işçi teşekkülleri, dernekler memur, müstahdem veya mensubu olursa ceza yarı nispetinde arttırılır.

8 — Sanat veya ticaret serbestisini tahdit veya menedenler 6 aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

9 — Her kim cebir, tahdit ve şiddet ile işçiyi ticaret ve sanat sahiplerini veya işverenleri yövmiyeleri azaltıp veya çoğaltmaya veya evvelce kabul edilen şartlardan başka şartlar altında mukaveleler kabulüne icbar etmek maksadı ile bir işin tatiline veya nihayet bulmasına sebebiyet verirse 1 yıldan 5 yıla kadar hapis ile cezalandırılır.

Amerika'nın ve onun işbirlikçisi AP iktidarının oyunu ortadadır.

Amerika, zinde güçlerin direnişine rağmen zırhlılarını zorla Boğazlar'a sokmuştur. 6. Filo'nun geldiği günlerde, altı adet F-4D Phantom Amerikan uçağı ve bir C-130 uçağı ile Amerikalı 17 subay ve 34 er Adana'daki İncirlik Hava Üssü'ne inmişlerdir. Halkçı ve devrimci Türk Ordusu'nu kendi emellerine alet edemeyeceğini bilen Amerika, kendi uçakları, kendi gemileri, kendi askerleriyle anti - emperyalist ve anti - kapitalist güçlere gözdağı vermektedir.

Amerika'nın dümensuyundaki AP de, efendisinin ve yerli işbirlikçilerinin emekçi halk kitleleri aleyhine işleyen sömürü düzenini korumak için «anayasayı koruma» gerekçesi altında «anayasayı çiğneme» kanununu tezgâhlamağa çalışmaktadır.

Bu oyun sökecek midir?

Bunun cevabını, dergimiz baskıya verildiği sırada emperyalizmi protesto mitingine çağrıda bulunan Türk emekçileri veriyorlar:

«Biz İstanbul ve yakın çevresinde birbirimizle irtibat kurabilen sanayi işçileri, bütün Türk işçilerinin de bizim gibi düşündüklerine inanarak şu hususu belirtmek isteriz ki:

Dünyanın ilk kurtuluş savaşını zafere götüren Türk halkı geri dönmemek üzere bir kere daha kesin görevini yapacaktır. İşte bunun için biz işçiler, Amerikan gavuruna karşı direnen öğrenci kardeşlerimize EVET diyoruz. Bu uğurda verilen iki şehit kardeşimizin acı ve kinlerini içimizde taşıyoruz.

EMPERYALİZME VE SÖMÜRÜYE KARŞI İŞÇİ YÜRÜYÜŞÜ'müzle kurtuluş savaşına resmen girdiğimizi ilan ediyoruz.

EZİLEN HALKLAR, EZENLERİ BİR GÜN MUTLAKA YOKEDECEKTİR.»

Bindikleri Dal

Yaşar Kemal

Alametler belirdi. Bu işin sonu hiç iyi değil. Halbuki demokratik bir düzene Türk halkının yüzyıllardan bu yana susamışlığı vardır. Yüzlerce yıldan bu yana büyük baskılar altında yaşayan, büyük zulümlerde inleyen Türk halkının azıcık soluk almağa hakkı vardı. Adalet Partisi iktidarı öyle gözüküyor ki artık bu deveyi sonuna kadar güdemeyecek... Bir çuval inciri berbat etmek için her şeyi yapıyor.

Şu demokratik düzeni, bugünkü koşullar altında, yani bugünkü kolay koşullar içinde Adalet Partisi iktidarı değil de, her hangi azıcık aklı başında bir iktidar götürebilirdi. Şu demokratik düzen sürüp gitsin diye Türk milleti A.P. iktidarına her elinden gelen yardımı yaptı. Askeri yaptı, öğrencisi yaptı, köylüsü, kentlisi, işçisi, sendikacısı, aydını yaptı. Herkes, amanın demokratik düzen zedelenmesin de ne olursa olsun diye A.P. iktidarının olumsuzluklarını yuttu. Ama sonunda A.P. iktidarı istediğini yaptı. Bana öyle geliyor ki, Türk halkı, Türk dinç güçleri bu demokrasiyi AP. iktidarına rağmen zor korur. Gittikçe demokratik düzencilerin, anayasacıların solukları tükeniyor. A.P. iktidarına rağmen artık bu ağır yükü sırtlarında taşıyamayacaklar. Bu bir kehanet değildir. Çünkü çok alametler belirdi. Çünkü biz 27 Mayıs'ı da bütün yoğunluğuna yaşamış kişileriz. Çok alametler belirdi.

Allah kahretsin şu komprador burjuvaziyi. Onlar bu kadar akılsız olmasa şu Anayasa düzeni sürüp gidebilirdi.

İnsan bir milletin böyle üstüne üstüne gider mi? Bir kediyi bir köşeye sıkıştırsan o kedi bile sonunda senin gözünü oyar. Milletler ki kedi değildir. Hele Türk milleti gibi bir milletin üstüne bu kadar gidilir mi? Bu kadar zorlu bir milletin. Dünyanın en büyük devletini kurmuş bir milletin... Sömürücülere karşı ilk kurtuluş savaşını vermiş bir milletin... Mazlum milletlere bayraklık etmiş bir milletin.

Türkiye toprakları üstünde bir üs ağı kursun Amerikalı. Bir harp vukuunda atomların patladığı alan olsun Türkiye. Bir milleti topyekun ölüme mahkum et... Hiç bir suçu, bir savaşta sayı suyu yokken... Sonra da Amerikalılar Vietnam cellatları, Türkiye cellat adayları gelsinler akşam sabah atom yüklü gemileriyle boğaza demirlesinler... Sonra sen Türk polisine, Türk askerine Amerikalıların uçkur bağı bekçiliğini yaptır. Bir milletin milli gururu üstünde Amerikalılarla birlik olup tepin ha tepin...

Sonra da bir başbakan çıksın, üstelik de Amerikan Morison firmasının Türkiye mümessili olan bir başbakan çıksın, «Türkiyede üs yok tesis var,» desin.. çocuk aldatır gibi bir milleti aldatmağa çalışsın...

Yok yok efendiler, bu kadarı da çok fazla.. Bazı kimseler bu kadar büyük kötülüğü salt bir demokrasi için yutmazlar. Demokrasi düzeni, bir milletin milli onuru, bağımsızlığıyla birlik olduğu sürece makbul bir düzendir. Eğer bir düzen bir milletin bağımsızlığını, milli onurunu yok ediyorsa, bir milleti topyekun imhaya yardımcı oluyorsa o düzen haliyle yürümez. Zaten böyle bir düzene de demokratik düzen değil, tutsaklık düzeni derler. Ve milli güçler de kendilerini böyle bir düzen adına bir kandırırlar iki kandırırlar.

Bu milli olmayan kompradorlar olmasaydı. Bu dünyada hiçbir insani değer tanımayan, varsa da para yoksa da «para» diyen, insan soyunun gördüğü en olumsuz, en insanlıktan çıkmış bir insan bölüğü olan sömürücü tefeciler olmasaydı, Türk halkının ilk olaraktan bu çağda ele geçirdiği bu düzen sürüp giderdi. Ama ne fayda... Olan olacak...

Bu millette ezelden beri kurulmuş bir adalet geleneği var. Bu gelenek bu çağda ayaklar altına alındı. Bir milletin vicdanı çiğnendi. Bir Şadi Alkılıç olayından büyük rezalet olur mu? Bir gazete bir yarışma açsın, para teklif ederek okuyucularını tahrik etsin, bir insan da bu tahrike uyarak bir makale yazsın, sonra sen al adamı altı yıla mahkum et. Aynı suçu işleyen, suçsa, suç değil ya gazete sorumluları beraat etsin... Sen bu adaletsizliği dünyanın gözünün önünde yap... Sonra Adalet Bakanın meclis kürsüsüne çıkarak Şadi Alkılıç'ın mahkumiyetini istesin... Bir milletin adalet düzeniyle çocuk oyuncağı gibi oyna... Bir milleti can damarından, vicdanından hançerle... Hiç bir millet, eğer can çekişmiyorsa, böylesine yozlaştırılmasına, yok edilmesine izin veremez.

Polisler Üniversiteye girsinler. Vedat Demircioğlu'nu kan uykusunda öldürsünler. Sonra hükümet polislerinin sırtını okşasın... Vedat Demircioğlu'nun katili nerde? Nerde, nerde, nerde efendiler? Katilleri nerede? Bir millet vicdanı, eğer o millet ölümün eşiğinde değilse, yozlaşmamışsa mutlaka bunun hesabını soracaktır. Er yada geç soracaktır.

Arkanda Amerika da olsa, dünyanın bütün güçleri de olsa bir milletin vicdanına, milli onuruna karşı böylesine meydan okumak hayretmez. Ergeç belanı bulursun. Bundan hiç kimsenin şüphesi olmasın...

Bu kompradorlar, bu tefeciler, bu olumsuz kişiler bindikleri dalı kesiyorlar. Onlardan bir milletin bağımsızlığına saygı, milli onuruna saygı, vicdanına saygı beklemek, ölü gözünden yaş beklemektir. Bunu biliyorum, biliyorum ama göz görüyor, gönül katlanmıyor. Ne olur azıcık insan, azıcık akıllı olsalar... Özgürlük düzenine kavuşalım diye bütün bir millet onlara yardımcı... Şu Anayasayı tastamam uygulasalar, bindikleri dalı kesmeseler...

“FiLOCU POLiS” KOMEDYASI !

Osman S. AROLAT

Biz diyoruz ki, «Altıncı Filo'ya, Amerika'ya karşı direniş artık gençliği de aşmış, halka mal olmağa başlamıştır!» Saldırıyorlar... Hayır, bir avuç bolşevik uşağı öğrenci bunlar!» diyorlar... Artık kendilerine biz cevap vermiyoruz... İşte kendi gazeteleri: Son Havadis... Şecaat arzederken sirkatin söylercesine soruyor: «Bunlar da mi öğrenci!» Evet, öğrenci değil bunlar, halk; Amerikan emperyalizmine, 6. Filoya direnen halkın ta kendisi!

Gençler o sabah Hukuk Fakültesi 1 numaraları anfisinde bir forum yaptılar. Dış gavurdan, sonra iç gavurdan söz ettiler. Ardından arkadaşları Vedat Demircioğlu'nun resmi bulunan büyük bir bayrağı Beyazıt Kulesi'nin tepesine çektiler. Söylevleri marşlar kovaladı. Marşlar yürüyüşü doğurdu. Vilayet kendisine her gün yürüyüş bildirimi yapan gençleri başka bildirimler olduğu gerekçesiyle engellediğinden, bildirim olup olmadığı düşünülmeden yürüyüşe geçildi.

Polisler ortalarda yoktu. Demek onlar da yürüyüşü engellemek için görev almamışlardı. Yeniçeriler Caddesi geçildi. Sultanahmet'e gelindi. Emniyet Müdür Muavini Münir Daldal ve Birinci Şube Müdürü Nihat Kaner öndeki bir kaç öğrenciye ellerinde ses yükseltme aracı olmadan durmalarını söylediler. Engelleyemeyince de arabalarına binip kaçarcasına uzaklaştılar. Sirkeci — Eminönü — Karaköy geçildi.

EFEKT

Takviye üstüne takviye alan polis kuvvetleri gençlerin yürüyüşünü engellemedi. Dolmabahçe ve Taksim... Gençler anıtta konuştular. Konuşmacılara halktan katılanlar oldu.

Bu konuşmalar yapılırken, polis Beyoğlu ağzına barikat kurdu. Beyoğlu'na geçmek isteyenler, Sıraselviler'e gitmek isteyenler ite kaka engellendi. Gençler ve halk yere oturdu. Asker gelmeden gitmeyeceklerini söylediler.

Beyoğlu Kaymakamı, cılız bir megafonla ihtarda bulundu. Ardından iki ses bombası patladı.

AÇILIŞ

Polis saldırdı. Genç gördüğünü, genç görmediğini, âmirini, memurunu, işçisini, gazetecisini, halkını copladı. Niye copladı, niçin saldırdı? Emir almıştı. Altıncı Filo'yu koruyacaktı. 68 kişiyi yakaladılar. Arabaya binene kadar dövdüler. Arabalarda dövdüler. Karakola girince çift sıra olup aralarından geçenleri dövdüler. Küfrettiler, küfrettiler.

68 kişi çok bulundu. Seçmece karpuz gibi ayırmaya başladılar. Gözü şişmiş, yüzü yaralanmış işçileri koyuverdiler. İki dişi kırılan, Anıt'ta konuşan yaşlı adamı salıverdiler. İtilip kakılmış, küfredilmiş, genç üniversiteli kızı bıraktılar. Ve sonunda 20 kişiyi tutup 27 saat sonra mahkeme karşısına çıkardılar. 14 polis görevlisi de tanık oldular.

Dâva 171 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası'na aykırı olarak Hürriyet Meydanı'ndan başlayan yürüyüşle ilgiliydi. Yargıç, bütün tanıklardan bu yürüyüşün elebaşlarını soruyordu. Tanıklar, yakaladıkları öğrencileri hiç tanımadıkları gibi olayda yer alıp almadıklarını da bilmiyorlardı.

(Şahit Komiser Muavini Kemalettin. Rıza oğlu. 1338 doğumlu. Adresi yazılı. Sanıkları tanımaz. Mani hali yok. Usulen yemin ettirildi. Soruldu.)

— Okunan ifadem doğrudur. Yürüyüşe geçen topluluğu başından sonuna kadar izledim. Yürüyüşlerde yapılan hareketlere şahit oldum. Ancak bu duruşmadaki sanıklardan hangisinin bu yürüyüş arasında bulunduğunu ve yürüyüş yapılırken «dağılın» ihtarına hangisinin riayet etmediğini çatışanların, taş atanların kimler olduğunu ve polislere yazılı şekilde hakaretamiz sözlerin kimler tarafından sarfedildiğini teşhis edemem, dedi.

(Savcının isteğiyle soruldu: Sanıklar niçin getirildi?)

— ... Ve toplum zabıtası dağılmaları ihtarı yapıldıktan sonra o topluluğun dağılması için topluluğun üzerine doğru kitle halinde yürümeye başladılar. Orada bir direnme oldu. (Hakikimin sormasıyla şahit direnmeyi tarif edemedi.) Ancak patlama olunca bir panik başladı. Memurlarla çatışma oldu. Memurlar dağılmayan kimseleri tutup arabalara bindirmek istiyorlardı. Yakalananlar bu duruşmadaki sanıklar mı, ben hiçbirisini tanımıyorum.

(Şahit polis memuru Cengiz... Soruldu).

— Okunan ifadem doğrudur. Topluluk arasında başından sonuna kadar devam eden safhalarda bu duruşmadaki sanıkları görmedim. Taş atanların ve bağıranların da kimler olduğunu bilmiyorum. (Savcı tarafından soruldu.) Bu sanıkların ne suretle yakalandıklarını ve niçin suçlu olarak mahkemeye getirildiklerini bilmiyorum.

(Şahit polis memuru Yakup... Soruldu.)

— ... El kol hareketlerini yapanlar, bağıranlar ve yapılan ihtara rağmen topluluktan çıkarak birbirlerinin üzerine doğru yürüyenler, ve arabanın üstüne çıkarak hoplayanları, arabaya taş atanları, Taksim'de arabadan inmek istediğim sırada 40 — 50 kişi kadar kaynaşma yaratanları, Beyoğlu Kaymakamı'nın ihtarına rağmen ona karşı gelenlerin kimler olduğunu, bunların sanıklar arasında bulunup bulunmadığını bilmiyorum...

Sonra polis memurları Osman, Sait, Nihat, Zekâi, Mehmet Ali, Mustafa, Âdil, Nesimi ve Hüseyin hep olaylara sebep olan şahısların kimler olduğunu bilmediklerini, sanık olarak getirilenler arasında onları teşhis edemeyeceklerini söylediler. Yalnız, elinde bayrak taşımış olan Servet isimli bir gencin elinde bayrak olduğunu gördüklerini, bağırıp bağırmadığını bilmediklerini ifade ettiler.

PERDE SONU

Ve savcı iddiasını okudu:

— ... Sanıklardan Servet Yılmaz, Alaaddin Akyürek, Alpay Biber, Kemal Yıldız ve Aydın Yazıcı'nın tevkiflerine, diğerlerinin tevkiflerine mahal olmaması gerektiğine...

Nihayet yargıç, komedinin birinci perdesini sona erdiren kararını tefhim etti:

— ... Sanıklardan hiçbirinin tevkifine mahal olmadığına...

Iki elimiz yakalarında

«Amerikalı it» birgün gelecek evine gidecek. Tası tarağı toplayıp gidecek. Hem sadece burdan değil, yeryüzünde bulaştığı herbir yerden, Vietnam'dan, Güney Amerika'dan, Afrika'dan, Akdeniz'den, insanların burasına gelip bağımsızlığa bayrak açtığı her ülkeden, kovula sürüle, dövüle sövüle, süklüm püklüm gidecek. O gidecek ki, ve onunla gelen bu beyhude icbar, meskenet ve israf düzeni de gidecek ki, insanlık bir rahat nefes alsın, «Oh, dünya varmış!» desin.

Ama «Amerikalı it» evine gidecek de burdaki yamakları oldukları gibi kalacak mı? Onlar neci? Ona gel - buyur edenler, diz kırıp bağır açanlar, durup durup hizmetine koşanlar, hâlâ onu başlarında tâc, yanlarında dost bilenler, işçinin, köylünün rızkı, milletin geleceği bahasına «Amerikalı it»le kafa kafaya, cep cebe verip memleketin varını yoğ edenler, onlar neci? Elin gâvuruna avuç açıp milletin malını, canını, çoluğunu çocuğunu, üç parçacık toprağını ve koskocaman geleceğini bu gâvur düzen uğruna ve bir uğursuz yalan adına atom savaşına hedef edenler, milletin dişinden tırnağından arttırdığı kendi hayrına işlenecek bunca var'ı emperiyalistler hesabına harcedenler, «Amerikalı it» burda kendi evindeymişcesine rahat etsin için düzen kuranlar ve tedbir düşünenler, milletin evlâdını polise coplatanlar, mahkemelerde süründürenler, ve bağımsızlık türküleri okuyanların okuyanların karşısına milletin askerini çıkaranlar, ve utanmadan Amerikan denizcilerini, istemnedikleri yerde, memleketin öz sahipleriyle dövüşe çağıranlar, ve utanmadan çıkıp kürsülerde ve gazetelerde çoğunluk, azınlık diyerekten akı kara, karayı ak göstermeye yeltenenler, ve kapalı kapılar ardında, «Amerikalı it»in gölgesinde, ekmeğe ve özgürlüğe yeni düğümler atmaya hazırlananlar, onlar neci?

Yoo, bırakmıyacağız! Onlar bu düzeni sürdürdükçe biz onları rahat komayacağız! İki elimiz yakalarındadır.

T. AĞAOĞLU

Demirel'e ithaf olunur !

Kanada Başbakanı Pierre E. Trudeau'nun 9 Ocak günü Londra'da yaptığı basın toplantısından:

«Ben sokakta plakartla, beyanname ile yürüyüş yaparak, yumruğunu havaya sıkarak nümayiş yapan, hislerini ve inançlarını haykıran kimselere hak veriyorum. Biz bunları dinlemek zorundayız. Onlar bizlerden, yani başbakanlar, bakanlar ve milletvekillerinden çok daha samimi kimselerdir. Onlar ellerine bir plakart alıp, karşımıza geçip haykırıyorlarsa, onlar inandıkları bir dava uğrunda bizzat bu kavgaya katılmaktadırlar. Bizim söylediklerimizde, yaptıklarımızda, elinde plakart ile bekleyen adamın davası yer almıyor. En ufak bir azınlığın bile sesini dinlemeliyiz. Bugünkü Kanada'nın en önemli problemi budur!»

MUSTAFA KEMAL VE 142. MADDE

Çetin ÖZEK

CEZA Kanunumuzun ünlü 142. maddesi, kanunumuzda yer aldığı 1936 yılından bu yana, günümüzde olduğu kadar bollukla uygulanmamış, bu maddenin uygulanması isteğiyle bu kadar çok dâva açılmamıştı. İtalya'da faşist idarenin hazırlattığı 1930 İalyan Ceza Kanunu'ndan kanunumuza geçen 142. madde, doğal olarak faşist siyaset kurallarının ve ideolojik esaslarının ürünüdür. Faşizm burjuvazinin egemenliğindeki bir sınıf düzenini zorbalığa başvurarak sürdürmek amacında olan bir rejim olduğuna göre, 142. madde de, bu sınıf düzenini sürdürmek için kullanılan araçlardan başka birşey olmamaktadır. Nitekim 142. maddenin mehazı olan İtalyan Ceza Kanununun 272. maddesinin, emekçilerin devrimci eylemlerini engellemek için kabul edildiği İtalyan hukukçularınca kabul edildiği gibi, o dönemin en yetkili organı olan «Il Gran Consiglio del Fascismo»nun bu konudaki genel tutumla ilgili kararlarından da anlaşılmaktadır.

Aynı olguyu ülkemizde de görmek mümkündür. 142. madde, Türkiyenin gittikçe faşist bir yönetime kaydığı, İtalyan faşist sisteminin devlet görüşünü benimsediği bir dönemde kabul edilmiştir. 1929 mali krizinin doğurduğu çıkmazların, bürokrat iktidarın totaliter tutumunun halkta yarattığı tepki «Serbest Fırka» olayı ile ortaya çıkmıştır. Halktan gelen tepkiyi önlemek isteyen iktidar, «devletçilik sistemi» içinde ekonomik hayatı bir disiplin altına almış ve devlet eliyle ticaret burjuvazisi yaratılması yoluna gitmiştir. Devlet bir yandan özel teşebbüsü kendi eliyle zenginleştirme yolunu seçerken, diğer yandan da güçsüz kapitalizmi emekçi hareketlerine karşı korumak gerekliliğini duymuştur. Emekçi hareketlerinin önlenmesi için, emekçi sınıfının en demokratik sendikalaşma, grev hakları yasak edilmiş ve halkın bilinçlenmesini engellemek için de halktan yana, halktan gelen iktidarların haklılığını savunan düşüncelerin açıklanmasının önlenmesine çalışılmıştır. İşte 142. madde, halktan yana düzenlerin kurulması yolunda hukuk dışı hiç bir eylem olmaksızın, salt bu konudaki düşünceyi cezalandırırken, gerçekte halkın bilinçlenmesini ve bilinçlenerek devrimci, demokratik bir eyleme girişmesini engelemek amacını gütmektedir. Konu bu açıdan ele alınınca, 142. maddenin «sınıf hakimiyetini engellemek» şeklinde gösterilen amacı bir aldatmacadan öteye gitmemektedir. Çünkü ekonomik ve politik yapıya zaten bir azınlık sınıfı hakimdir ve 142. madde bu hakimiyeti sürdürmek görevini görmektedir. Bu nedenledir ki, 142. maddenin yasakladığı, emekçi sınıflar egemenliğini kurmak değil, var olan sınıf egemenliğinin ortadan kaldırılmasını isteyen düşüncelerin açıklanmasıdır. Amaç, demokratik bir düzen kurmak değil, tüm halktan yana, mutlu bir Türkiye'ye erişilmesinin mevcut egemen sınıfların çıkarlarının sürdürülmesi pahasına önlenilmesidir.

142. MADDENİN görevi ve hukuki niteliği bu şekilde kabul edilince, bu maddenin günümüzde çok daha geniş bir şekilde uygulanmak istenmesine hattâ maddenin yetersiz görülerek değiştirilmesi çabalarına girişilmesine şaşmamak gerekir. 1961 Anayasasının sağladığı demokratik haklar çerçevesi içinde toplumsal bir bilinçlenme gelişmiş, içinde bulunulan ve mevcut düzen sebebiyle çözümlenemeyen ekonomik sorunlar da bu bilinçlenmeyi güçlendirmiştir. Bu güçlenen bilinçlenme, egemen aracı burjuvaziyi kendi sınıfsal egemenliğini sürdürmek yönünden yeni çareler aramaya itelemektedir. Doğal olarak, bilinçlenmenin yol açtığı demokratik düşünce açıklamaları, antidemokratik 142. madde ile karşılaşmaktadır. Özellikle, bu maddenin, Anayasaya aykırı bir anlayış içinde ve düşünce hürriyetini sınırlayan bir anlamda kabul edilince, uygulanmasındaki gelişim normal olmaktadır. Maddenin egemen sınıflara yeterince güven vermediği durumlarda, sürekli olarak tadiline gidilmiştir. Maddenin tarihsel incelenmesi, halktan gelen her gelişimin, maddenin tadiliyle karşılaştığını ortaya çıkarmaktadır. Hazırlandığı belirtilen «düzeni koruma kanun tasarısının» da, burjuvazinin kendini güvenli görmemesi nedeniyle ve 142. maddenin hükümlerini ağırlaştırmak için hazırlandığı açıktır.

142. maddenin gide gide Atatürk'ün sözleriyle ilgili olarak da uygulandığını görmekteyiz. Mustafa Kemal'in, antiemperyalizm ve antikapitalizmle ilgili görüşlerinin niteliği üzerinde durulmaksızın, bu sözleri yazılarında kullanan yazarların «komünizmi övmekten» suçlandıklarını görmek, nasıl bir noktaya geldiğimizi göstermek yönünden acı bir ilginçlik taşımaktadır. Mustafa Kemalin sanık sandalyasına oturtulması, «Bursa Nutku» nedeniyle, Bornova Savcısı tarafından gerçekleştirilmişti. Fethi Naci'nin Atatürk'ün Sovyetler Birliğinin antiemperyalist mücadelesini öven ve 1921 yılında söylediği sözleri bir yazısında kullanmak yüzünden birbuçuk yıl ağır hapse mahkûm edilmesi ise, gerçekte Mustafa Kemal'in mahkûmiyeti anlamını taşıyor. Böylece, Mustafa Kemal, uzun mücadeleler sonucu zafere ulaştırdığı bağımsızlık savaşının sonunda kurduğu yeni Türkiye'nin adli organlarınca yargılanmış, suçlanmış oluyor. Bu olgu, bir açıdan, Türkiyenin son kırkbeş yıllık tarihini de özetlemiş oluyor: bağımsızlık savaşından bağımsızlık için savaşın suçlanmasına varan bir tarihi gelişim.

MUSTAFA Kemal'in Ulusal Bağımsızlık savaşının antiemperyalist ve antikapitalist amaç ve niteliğiyle, Rusya'daki devrimin aynı nitelikleri arasında bir paralellik gördüğü ve bu nedenle Rusya'daki bolşevik hareketini övdüğü bir gerçektir. 14 Ağustos 1920 tarihinde Büyük Millet Meclisinde yaptığı konuşmada, Mustafa Kemal, şunları söylemektedir: «İslâmiyetin en âli kaide ve kanunlarını ihtiva eden bolşevizmin bizim dahi mevtudiyetimize kasdetmiş olan müşterek düşman aleyhinde bugün ihraz etmiş bulunduğu zafer, bizim için de şayan-ı teşekkür bir neticedir.» Nitekim Mustafa Kemal, 26 Nisan 1926 tarihli konuşmasında da, «Bolşevik Ruslarla hareket ve çalışma birliğini kabul ediyoruz» demiştir. Lenin'e çekilen 5 Ocak 1921 tarihli telgrafta da, belirtilen husus aynıdır. Kapitalist ve emperyalist güçlere karşı yapılan savaşın, Sovyetlerle bağımsızlık savaşı içindeki Türkiyeyi birleştirdiği bu telgrafta da açıklanmıştır. Mustafa Kemal'in Ruslarla olan ilişkileri bu açıdan ele aldığı hususunda birçok başka örnek de bulmak mümkündür. Dikkat edilirse, Mustafa Kemal, emperyalizmin Rusya ve Türkiye için ortak düşman olduğu konusunda ısrar etmekte ve Kurtuluş Savaşımızla Rus Devrimi arasında, savaşılan düşman açısından paralellik kurmaktadır. Bu paralelliğin ideolojik amaç birliğine vardığı söylenemez. «Kurtuluş Savaşının antiemperyalist ve antikapitalist amaçları, ortak bir tez olarak, Rusyayla Türkiyeyi birbirine yakınlaştırmıştır. Buna karşılık, Türkiye'nin antiemperyalist ve antikapitalist bağımsızlık savaşı ideolojik bir temele oturtulmamıştır Nitekim konunun yorum biçimi, Rusya açısından da aynıdır. 1-9 Eylül 1920» Batı Doğu Milletleri Kurultayında Zinoeviev, Türkiye'deki hareketin sırf emperyalist devletlere karşı olduğu için desteklenmesi gerektiği görüşünü benimsemiştir. Bu açıdan, Rusyayla Türkiye bir eylem birliği içindedir ve fakat bu eylem birliği, ideoloji birliği anlamını taşımamıştır.

MUSTAFA Kemal'in Sovyet devrimiyle ilgili görüşlerini bu şekilde tesbit edince, günümüzün antiemperyalist mücadelesi içinde Mustafa Kemal'in sözlerine dayanmanın ne şekilde komünizm propagandası veya komünizmi övme teşkil ettiğini anlamak güçtür. Bugün Mustafa Kemal'in antiemperyalist hareketlere olan övgüsünün kullanılmasının, komünizme övgü sayılması doğrudan doğruya, Türk Devriminin ve Kurtuluş Savaşının gerçek amaçlarından saptırılmasının sonucudur. Atatürk'ün, tam bağımsız, antiemperyalist ve antikapitalist Türkiye ülküsü, bu ülkünün gerçekleşme yollarına tam ters bir düzenin yerleşmesi sonucunda unutulmuş görülüyor. Aracı burjuvazinin egemen olduğu bir toplumsal yapı içinde, Türk Devriminin amacı olan antiemperyalist ve antikapitalist bir sistemin savunulması en büyük suç sayılıyor. Bu çevreler, Türk Devrimini biçimsel bir takım değişikliklerden ibaret görmek, devriminin gerçek amacını ise o günlerin şartları içinde söylenilmiş sözler olarak yorumlamak gayreti içine giriyorlar. Yeni Türkiyenin çıkış noktasına tam ters bir yorum biçimi ve düzen yapısı elbetteki sonuçta, Mustafa Kemal'in amaçları ile çelişik düşüyor ve bu çelişki Mustafa Kemalin görüşlerine dayanarak bağımsız, antiemperyalist ve antikapitalist düşüncelerini açıklayan yazarların, eylemcilerin 142. maddeye göre suçlanması sonucunu doğuruyor. Mustafa Kemal'in sözlerini naklettikleri için, komünizmi övmekle bir kimsenin suçlandırılması ve cezalandırılması, gerçekte ülkemizde antiemperyalist olmanın suç sayılması anlamını taşımaktadır. Çünkü tekrarlamak gerekir ki, Mustafa Kemal'in bolşevik hareketine olan övgüsü, bu hareketin antiemperyalist niteliği ile ilgilidir. Tarihte geribırakılmış uluslar içinde ilk antiemperyalist savaşı vermiş, mazlum ülkelerin «kurtuluşunu bunların verecekleri antiemperyalist savaşta görmüş bir ülkede» antiemperyalist hareketin cezalandırılması ise, çağımızın geribırakılmış ülkelerinin bağımsızlık savaşlarına sırt çevirmek, çağın dışına düşmek anlamını taşıyor. Bu açıdan, 142. maddeye göre cezalandırılan, gerçekte, yazarlar, düşünürler değildir. Gerçekte cezalandırılan Mustafa Kemal ve onun bağımsız, antiemperyalist, antikapitalist Türkiye ülküsüdür.

Gençlerin direnişi boşuna değildi. Artık eskisi gibi kolay değildi Boğaz'ın sularını kirletmek. Korkuyorlardı. Korktukları içindir ki, Dolmabahçe bu defa daha sıkı kordon altındaydı. Yüzlerce inzibat, binlerce polis, Dolmabahçe'yi «yasak bölge» haline getirmişti. Askerler, polisler, barikatlar, çatılmış silahlar... Dolmabahçe rıhtımı üzerinden kuş uçurtulmuyordu...

Amerikalı polis ve asker kordonu arasında bir mücrim gibi ayak basabiliyordu Türk topraklarına. Suratlarında istenmeyen adamlığın tedirginliği vardı...

Ne tedbir alınırsa alsın devrimci Türk gençliği durmayacak, bağımsızlık azmini emperyalizmin askerine ve uşaklarına gösterecekti. Binler halinde caddelere döküldü gençlik. Ağızlarda hep aynı slogan: «Bağımsız Türkiye!», «Milli Ordu!», «Altıncı Filo Defol!»

Katil Filo Defol!

Amerika'nın Akdenizdeki savaş köpeği Altıncı Filo, yine davetsiz misafir olarak Boğaz'ın sularına demirlemişti; tıpkı elli yıl önce aynı sulara küstahça girip toplarını İstanbul'a tevcih eden emperyalist zırhlar gibi. Onlar 1918'in Mondoros'una dayanarak gelmişlerdi, 6. Filo 1946'nın Missouri teslimiyetine dayanarak geliyordu. Yıl 1969'du, Şubat'ın 10'uydu. Antiemperyalist bilincine yeniden kavuşmuş İstanbul bir kara gün daha yaşıyordu. Yeni Ali Kemal'ler düşman gemilerine alkış tutarken bir avuç devrimci genç canlarını, kanlarını, istikballerini hiçe sayarak haykırıyordu: «Katil Filo, Defol!» Evet, bu bir katil filoydu. Devrimci Türkiye gençliği, çok değil, daha sekiz ay önce bir kardeşini, Demircioğlu'nu 6. Filo'ya karşı mücadelede şehit vermişti.

Amerikan bayrağı Boğaz sularını gölgelerken İstanbul'un en yüksek kulesinde Vedat'ın bayrağı dalgalanıyordu. Al zemin üzerinde bağımsızlık şehidinin resmi... İşte Ali Kemal'lerin gazetelerinde «Kızıl bayrak» dedikleri bayrak bu bayraktı. Mustafa Kemal siluetinin ardında dalgalanan bağımsızlık bayrağı!

Vali kendilerine «Amerikalılar misafirimizdir, toz kondurmayacaksınız» demişti. Saldırdılar, coplarla, kalkanlarla, yumrukla tekmeyle...

Bu bağımsızlık savaşı, bu direniş azmi karşısında emperyalizmin gemileri daha fazla kalabilecek miydi? 50 yıl önce kalamamışlardı. Anadolu'nun direnişi karşısında geldikleri gibi gitmişlerdi. Bu defa da öyle olacaktı. Devrimci gençler, Taksim Anıtı'nın önüne koydukları siyah çelenkte aynı sonu haber veriyorlardı: «Geldikleri gibi gideceklerdir.»

Bütçe açığı sigara zammıyla kapatılırken...

Toprak ağaları vergi vermiyor!

Hilmi ÖZGEN

● Tarım gelirlerinin vergilendirilmesi

Gelir vergisi kanunumuzda defter tutma mecburiyetine bağlanarak yılda 12 bin liranın üzerindeki tarım gelirlerinin gelir vergisine tabi tutulacağı gösterilmiş olup bu mecburiyete uyan 23401 çiftçi 1965 yılında 207 milyon lira net gelir göstermiş ve hazineye sadece (39) milyon lira vergi ödemişlerdir.

Halbuki Resmi Gazete ile yayınlanan ikinci beş yıllık kalkınma planının 70inci sayfasında bin dönümden fazla toprak işleyen tarım işletmelerinden 1963 yılında 2 milyar lira gayri safi gelir elde edilerek işletme başına yılda ortalama 300 bin liralık gelir düştüğü gösterilmektedir.

Keza, Devlet Planlama Teşkilatınca 1966 yılında yayınlanan (Gelir dağılımı araştırma sonuçları)na ait resmi bir belgede 1963 yılı tarım vergisi hasılatıyla vergiye tabi olan net tarım gelirleri ve vergi ödeyicilerinin sayıları şu şekilde gösterilmektedir:

	Toprak Dağılımına göre Milyon TL.	Ürünler Dağılımına Göre Milyon TL.	Tahsil edilen Vergiler Milyon TL.
Vergi hasılatı:	1.144,8	986,3	24,5
Vergiye konu olan net gelirler toplamı:	6.172,9	7.309,1	125,8
Vergi ödeyicisi sayısı:	226.553	407.113	
Gelirlere uygulanan ortalama vergi oranı:	% 18,6	%13,5	-

Çizelgedeki rakamlara tekrar göz atılınca anlaşılacağı üzere 1963 yılında toprak dağılımı yaklaşımına göre bir milyar 145 milyon lira, ürünler dağılımı yaklaşımına göre 986 milyon lira vergi tahsil edilmesi lazım gelirken sadece 24.5 milyon lira tahsil edilmiştir. Yani Tarım gelirlerinin % 98'zi vergi dışı kalarak büyük gelirli çiftçilerden ancak % 2 oranında vergi tahsil edilebilmiştir.

1965 yılında tarım gelirlerinden alınan vergiler biraz daha artarak 39 milyon liraya yükselmişse de yine alınması lazım gelen vergilerin ancak % 3'ü tahsil edilebilmiştir.

Yine aynı araştırmada tarım alanında yüksek gelirli aile gurupları sınıflandırılarak yılda 100 bin liranın üzerinde gelir sağlayan aile sayıları şu şekilde gösterilmektedir.

Gelir grupları TL.	Aile Sayısı	Gelirler toplamı Bin TL.
100 bin — 120 bin lira arası	1051	118.546
120 » — 140 » » »	1925	233.229
140 » — 160 » » »	——	— —
160 » — 180 » » »	5554	954.913
180 » — 200 » » »	281	52.387
200 » — 400 » » »	9114	2.454.063
400 » — 600 » » »	2352	1.106.171
600 » — 800 » » »	617	422.976
800 » — bir milyon lira	287	256.378
Bir milyon liradan fazla	125	234.537
Toplam:	21306	5.835.220

Çizelgede görüldüğü üzere yurdumuzda büyük toprak sahibi 21306 mutlu aile tarım gelirlerinin yaklaşık olarak 6 milyar liranın bölüştükleri halde devlete ödedikleri gelir vergisi ancak 24,5 milyon liraya ulaşmaktadır. Halbuki aynı yıl içinde katma ve Özel bütçeli Devlet Daireleri ile kamu işletmelerinde çalışan 714625 memur ve işçi hazineye bunların 20 katını, yani 485 milyon lira vergi ödemişlerdir.

Kol güçlerinden başka dayanakları olmayan memurlar ve işçiler yılda 485 milyon lira vergi öderlerken büyük toprak sahiplerinin ancak 24 milyon lira ödemeleri, yurdumuzda uygulanan vergi sistemindeki adaletsiz durumu bütün acılığı ile ortaya sermektedir.

Tarım gelirlerinin vergilendirilmesindeki bu adaletsizliği önlemenin tek çaresi, İngiltere Kraliyet Meclisi Başdanışmanı Prof. Kaldor'un Devlet Planlama Teşkilatı'na verdiği raporda tavsiye edildiği üzere büyük işletmeler için toprak genişliğine ve ürün çeşitlerine göre maktu vergiler biçilmesinden başka bir şey değildir. Bir türlü gerçekleşemiyen tarım ve toprak reformlarının gün ışığına çıkmasını beklerken büyük tarım işletmelerinin vergi kaçırmalarını önleyecek tetbirlerin alınması ve hiç olmazsa vergi dağılımı yoluyle Sosyal adaletin sağlanması lazım geldiği kanısındayız.

YÜKSEK GELİRLİ VATANDAŞLARIN ETNOLOJİK DURUMLARI:

İstatistik Genel Müdürlüğünce yayınlanan 196[illegible] yıllığındaki rakamlara göre bu yıl içinde 150 bin Liranın üzerinde net gelir sağlayan vergi ödeyicilerin sayıları:

2942 Gelir Vergisi ödeyen iş yerleri,
809 Kurumlar Vergisi ödeyen ortaklıklar olmak üzere
——
3751 adet firmadır. Bunların 1950'si İstanbul'da olup ödedikleri Gelir Vergilerine göre 6 gurupta topladığımız Türk ve gayri müslim vergi ödeyicilerinin dağılışları şu şekildedir.

1 — Yılda 150 bin Lira ile 250 bin Lira arasında net gelir bildiren 780 vergi ödeyiciden:
433 ü Türk
347 si Gayri müslim,

2 — Yılda 250 bin Lira ile 400 bin Lira arasında net gelir bildiren 507 vergi ödeyiciden:
272 si Türk
235 i gayri müslim,

3 — Yılda 400 bin Lira ile 700 bin Lira arasında net gelir bildiren 323 vergi ödeyiciden:
205 i Türk
118 i gayri müslim,

4 — Yılda 700 bin Lira ile Bir milyon Lira arasında net gelir bildiren 185 vergi ödeyiciden:
95 i Türk
89 u gayri müslim,

5 — Yılda Bir milyon Lira ile iki milyon Lira arasında net gelir bildiren 98 vergi ödeyiciden:
55 i Türk
43 ü gayri müslim,

6 — Yılda iki milyonun üzerinde net gelir birdiren ve ekli cetvelde gösterilen 58 vergi ödeyiciden:
34 ü Türk
24 ü gayri müslim'dirler.

Şu rakamların dile getirdiği manaya göre İstanbul'da 150 bin Liranın üzerinde net gelir bildiren 1950 vergi ödeyiciden 1094 ü Türk, 856 sı gayri müslim vatandaşlardır. Bu 856 gayri müslim vatandaştan 720 si musevi olmak üzere geri kalan 136 sı Rum ve Ermeni asıllıdırlar. İstanbulda 2 milyon insan yaşadığına ve bunların arasından 176 bin vatandaş gelir vergisine tabi iş yaptığına göre İstanbul nüfusunun ancak % 15 ini teşkil eden gayri müslim vatandaşlar yılda 150 bin Liranın üzerindeki net gelirlerin % 43 ünü ele geçirmektedirler.

Desen: Abidin DİNO

Desen: Abidin DİNO

Hele musevi vatandaşlar sayısının sadece 44.000 olduğu düşünülürse yüksek gelir dilimlerindeki paylarının % 70'in üzerinde olduğu anlaşılır. Bu neden böyledir? İstanbul'da gelir vergisine tabi 176 bin vatandaş içinde sadece 37 bin gelir vergisi ödeyicisi gayri müslim olduğu halde bu vatandaşlar yüksek gelir dilimlerinin % 43 ünü nasıl ele geçirmişlerdir?

Sebebi gayet basit. Türk asıllı iş adamları sadece belirli alanlarda babadan görme işlere bağlanarak kör topal geçinirlerken gayri müslim vatandaşlar özellikle dış ilişkileri ve ekonomik görüşlerinin genişliği bakımından en kârlı ticaret konularına el koymuşlardır. Bilhassa son 15 yıldan beri uygulanan yabancı sermaye yardımlarından da arslan payını alan bu vatandaşlar hızla gelişerek büyük kazançlar sağlamışlardır.

1943 yılında savaş ekonomisi zorunluğu ile adaletsiz bir vergi sistemi olarak uygulanan VARLIK VERGİSİ tatbikatı sırasında bu konu üzerinde önemle durularak:

190 milyon Lira, harp konjonktürü içinde fevkalâde kazanç sağlayan gayri müslim vatandaşlardan,
10 milyon Lira, beyannameli gelir vergisi ödeyen gayri müslim vatandaşlardan,
73 milyon Lira, gayri safi irad üzerinden kazanç vergisi ödeyen gayri müslim vatandaşlardan olmak üzere

Toplam: 273 milyon Lira vergi tahsil edilmiştir.

İstanbul'da tahsil edilen varlık vergisinin tamamı 345 milyon Lira olduğuna göre gayri müslim vatandaşlar varlıklarına ve gelirlerine nazaran vergi yükünün % 79'unu omuzlamışlar ve devlete ödediklerı bu vergileri son 15 yıl içinde fazlasıyla tekrar ele geçirmişlerdir.

Etnolojik açıdan gelirli kazanç gurupları üzerinde önemle durmamız asla ırkçı ve dar görüşlü ilkelere dayanmayıp bunca çabalarımıza ve himayelerimize rağmen sömürü dallarında yine de yabancı asıllı gayri müslim vatandaşların önde gittiğini kanıtlamak

içindir. Esasen yeni Anayasamız Türk vatandaşları arasında ırk, din ve dil bakımından hiç bir ayrıcalık tanımamış olduğundan toplumcu bir yazar olarak bu vatandaşları hor görmek asla aklımızdan geçmez.

Ancak, iddia edildiği gibi yurdumuzda uygulanan liberal yöntemli karma ekonominin sermaye birikimini ve milli burjuvazi yaratılmasını sağlayamadığını ispatlamayı milli bir görev saymaktayız.

Eski Türk Mizahını etkileyen «Pis yahudi» tipleri bugün Balat, Kuledibi ve Sirkeci izbelerinde oturmamakta olup Talimhane, Teşvikiye, Şişli ve Topağacı semtlerinin en gösterişli apartmanları yerleşmişlerdir. Musevi vatandaşlarımızın ikinci dilleri olan Fransızca artık yerini İngilizceye terk etmekte ve yabancı sermaye kodamanları ile içli dışlı dolaplar çeviren ve milli politikacılarımızdan da yardakçılar bulan bu açıkgöz vatandaşlarımız Anadolu insanlarının sefaletine ve perişanlığına boş vererek dünya nimetlerini devşirmektedirler.

Bununla beraber, uzun müfettişlik yıllarında görmüşüzdür ki, Türk iş adamları vergi kaçırmada ve karaborsa oyunlarında daha cesur ve gözü pek oldukları halde gayri müslim vatandaşlarımız vergi bakımından vatandaşlık görevlerini daha büyük bir sadakatle yerine getirmektedirler. Liberal ekonomi sisteminin çapraşık kurallarından daha büyük bir ustalıkla faydalanan musevi vatandaşlarımız zekâlarının, kurnazlıklarının mükâfatını fazlasıyla elde ediyorlarsa bu onların kabahati olmasa gerektir. Değerli Hocam Şair Ahmet Haşim'in dediği gibi «Yahudide nefret ettiğimiz sadece zekâdır...» Ama şeytani bir zekâ, ama hilekâr, ama dalavereci. Mademki liberal ekonomi düzeninde bu işlemler normal oyun kuralları içindedir, ve ticari spekülasyon deyimi ile tanımlanmıştır. Bu oyunu iyi oynayanlar elbette zekâlarının hakkını alacaklardır.

● Sonuç

Yukardaki incelemelerle vardığımız sonuç şudur ki, yurdumuzda gelir dağılımında korkunç bir adalesizlik hüküm sürmekte ve büyük kazançlar üretici faliyetlerden daha çok aracılık alanında iş yapanların ellerinde toplanmaktadır.

Ticari gelirlerin % 50'sini elinde bulunduran İstanbul kenti vergi ödeyicilerinin ödedikleri vergi miktarlarına göre, büyük kazançlar daha çok gayrimüslim vatandaşların ellerinde toplanmakta ve bunlar da, sanayi alanlarına uzun vadeli yatırımlar yapmaktan kaçınarak spekülatif işlere rağbet etmektedirler. İstanbul'da 1965 yılında 150 bin liranın üzerinde net gelir bildiren 1950 vergi ödeyiciden 1094'ü Türk, 856'sı gayri müslim vatandaşlardır.

Sayı bakımından Türk asıllı işadamları daha fazla görülmekte ise de, net gelirler toplamı bakımından gayri müslim vatandaşların kazançları Türk iş adamlarının kazançlarından % 17 oranında fazladır. Bu rakamlar İstanbul kentinin nüfusu ve vergi ödeyicilerinin sayılariyle karşılaştırılırsa, 176 bin gelir vergisi ödeyicisi içinde sadece 37 bin iş adamının gayri müslim oldukları ve yılda 150 bin liranın üzerindeki yüksek gelirlerin %43'ünü ele geçirdikleri anlaşılır.

Bu yurdun geleceği ve Anadolu insanlarının yoksul durumları ile Türk asıllı vatandaşlar kadar ilgilenmeyen gayrimüslim iş adamları aşırı tüketim harcamaları ile hem hayat pahalılığına sebep olmakta ve hem de yabancı sermaye ortaklığı ile kurdukları müesseselerinin kârlarını yurt dışına aktarmaktadırlar. Türk ekonomi hayatına hakim olan ve bugünkü ticari koşullar içinde orta çağın (hanse - atik) şehirlerini hatırlatan İstanbul dükalığı, etrafını çevreleyen yüzbinlerce gecekondu sakinleriyle her zaman patlamalara hazır tehlikeli bir durum göstermektedir.

Yaya kaldırımlarına lüks arabalar çekilerek yaya vatandaşların rahatça yürümelerine bile imkân verilmediği ve yüzlerce gece kulübü ile eğlence yerlerinde her akşam milyonların israf edildiği bu şehir, gelir dağılımındaki sosyal eşitsizlikler bakımından kanayan bir yara gibi yürekleri dağlamaktadır. Büyük ülkü şairi Tevfik Fikret zamanımızda yaşasaydı, İstanbul için yazacağı yeni (Sis) şiiri eskisinden çok daha boğucu ve zehirleyici olacaktı.

Öte yandan büyük kazançlar sağlayan ünlü doktor, avukat, mühendis ve müteahitlerin Maliyeye bildirdikleri net gelirler inanılmıyacak derecede az miktarlardadır. Düşünce ve politika hayatımızda büyük etkileri olan serbest meslek sahiplerinin ve sömürü şirketlerine akıl hocalığı yapan ünlü profesörlerin devrimci gençlik eylemlerine karşı inatla direnmeleri, demokrasimiz için büyük bir talihsizliktir. Bu yüzden bürokratik memur sınıfının namuslu kişileriyle Atatürk ilkelerine sıkı sıkıya bağlı üniformalı ülkücüler büyük bir bunalım içindedirler. Devletten vergi alarak kaçırılan paraların gerici derneklere büyük bağışlar olarak dağıtılması ve eli sopalı tecavüz guruplarının beslenmesi bu bunalımı önleyemeyeceği gibi sağ ve sol ideolojiler çatışmasında etkili bir denge unsuru da olamıyacaklardır.

Anadoluda fakir toprak işçilerini sömürerek milyonlarca topraksız köylünün alın terlerini devşiren büyük toprak ağaları 1965 yılında devlete 39 milyon lira gibi gülünç miktarda bir vergi ödemişlerdir. Devlet Planlama Teşkilatı'nca yayınlanan bir araştırma belgesinde büyük toprak sahiplerinin 1963 yılında 6 milyar lira gelir sağlıyarak bir milyar lira vergi ödemeleri gerektiği ileri sürüldüğü halde, tahmin edilen miktarın %2'si oranında yani 24.5 milyon lira vergi ödemişlerdir.

Bu araştırma raporundaki rakamlara göre tarım alanında yılda 100 bin liranın üzerinde gelir elde eden 21 bin aile milli gelirin 6 milyar lirasını aralarında bölüşürlerken, milyonlarca toprak işçisine ödedikleri ücretler toplamı 530 milyon lirayı geçmemektedir.

Kol güçlerinden başka dayanakları olmayan devlet ve kamu işletmelerinde çalışan emekçiler yılda 485 milyon lira vergi öderlerken feodalite kalıntısı büyük toprak ağalarının 30 - 40 milyon lira vergi ile yetinmeleri çok acı bir gerçektir. Biçimsel demokrasilerde anayasa sayfalarını süsleyen «Sosyal Adalet» ilkesi, varlıklı kişilerin yüreklerinde filizlenmedikçe, toprağından sökülen bir çiçek fidesi gibi sararıp solmaya mahkûmdur. Moda defileleri ile yardımsevenler balolarında toplanan sosyete sadakaları milyonlarca yoksul ve çaresiz vatandaşımızın yaralarına merhem olamayacaktır.

Yurt sorunları üzerine ciddiyetle eğilmek ve toplum koşularına en uygun düşecek çareleri arayıp bulmak zamanı çoktan gelmiştir. Rakamların merhametsiz uyarısına kulaklarımızı tıkamanın, ateşimizin yükseldiğini gösteren termometrelere kızmanın ve bu konularda araştırma yapanları suçlamanın faydası yoktur.

Bunu böylece bilerek çaresini bulmak gerek...

POLİTİKA VE ÖTESİ — mehmed kemal

Basın affı çıkarken

Basın suçlarının affına dair bir kanunun çıkarılmasına çalışılıyor. Basın suçları nedir, diye düşünmek gerekmektedir önce? Öyle ya basını suçlandıran bir takım müeyyideler olacak, ondan sonra basın suçlanacaktır. Basın suçlarının başında hakaret ve sövgü gelmektedir. Eline bir gazete veya bir gazetede bir sütun geçirmiş biri, rasgele karşısındakine hakaret edecek, sövecek midir? Yalan, dolan ve iftirada mı bulunacaktır? Eğer böyle suçlanmaların affı için bir kanun getirilecekse, bu türlü suçları işlemeyi bir alışkanlık haline sokmuş olanlar, bugün bağışlansalar bile, yarın gene aynı suçları işlemeye devam edeceklerdir.

Sövgü ve hakaretin ötesinde, fikir söylemeden ötürü suçlamalar vardır. Asıl üzerinde durulacak konu budur bizce. Fikir söylemeden ötürü suçlanma demokrasilerde ve özgürlük bulunan ülkelerde çoktan ortadan kalkmıştır. Hattâ böyle bir suçlama tarihe karışmış, unutulmuştur. Sebebi ve hikmeti bizce malûmdur, ülkemizde yeni bir fikir suçları icat etme çabası hüküm sürmektedir. Yani bir yandan basın suçlarını bağışlama gibi bir tasarı — yarân koruma kanunu — getirilirken, bir yandan da fikir söyleyeni suçlama (cezalandırma) maddeleri çıkarılmıya çalışılmaktadır. Elhak Adalet Bakanımız Hasan Dinçer bu konuda çok marifetli olduğunu isbatta yektadır. Bu görüşü İsmet Paşa da bir konuşmasında pekleştirmeye çalışmıştır.

Basın suçlarının bağışlanması için bir tasarı getirilirken, fikir söyliyerek yeni suçlar işliyeceklere de ölümlerden ölüm beğenmeleri kapısı açılmaktadır. Fikir söyleme nedir? Çağımızda iki fikir sistemi vardır. Bunlar üniversaldir. Üniversitelerde okutulur, öğrenilir, uğruna savaşılır. Bunlardan biri kapitalizm, biri de sosyalizmdir. İki fikrin de daha başlangıçta felsefesi, bilgi teorileri vardır. Kaynaklarını bilimden, bilimin gelişmesinden alırlar. İnsanlar bu iki sistemden birinin yanında olurlar. Yani ya kapitalizmden, ya sosyalizmden yana olurlar. Azıcık ondan, azıcık ötekinden, karma, karmalama benimsemeler bilimsel değildir. Böyleleri gününü gün eden, idareyi maslahatçı, kapkaççı, fırsatçı kişilerdir. Bunlar fikir de söylemezler. Fikir söyliyenlerin karşısına, kuvvetli kim ise, ondan yana çıkarak dikilirler. Böyleleri ile ilgimiz ve ilintimiz yok bizim. Onun için bu gibilerin üzerinde durmayacağız bile.

Sözümüz, kapitalizmi de, sosyalizmi de gerçekten bilenleredir. Bunlara soruyoruz: bir ülkede, demokrasi, özgürlük varsa, o ülkede, kapitalizmden de, sosyalizmden de söz edilecek midir, edilmiyecek midir? Yahut kapitalizmin erdemlerinden sözedilirken, sosyalizm ıska mı geçilecektir? Böyle yapılırsa, fikir söyleme olur mu? Birinin söylendiği, birinin yasaklandığı yerde özgürlük ve demokrasi var mıdır? Biri göklere çıkarılır, biri suçlandırılırken fikir söyleme namusundan söz edilebilir mi?

Sanırım ki, fikir söyleme namusu içinde olanlar, bilime saygıları bulunanlar bu sözlerimize olumsuz karşılık veremiyeceklerdir. Topluma baskı yapan siyasi güçlerin niteliği ne olursa olsun, fikir söylemenin suçlandırılamıyacağını düşünenler hiç bir zaman karşımıza çıkamıyacaklardır. Bu sözlerimize hak vermezlik edemiyeceklerdir.

Mesele böyle anlaşılınca, konumuza devam edelim. Bu memlekette fikir söyledikleri için, fikirlerini söyleme uğruna gazete, dergi çıkardıkları için, yazı yazdıkları için, örgütlendikleri için binlerce insan siyasi haklarından, vatandaşlık haklarından yoksun bırakılmışlardır. Bugün değil bu, yıllardanberi böyledir bunlar. Faşist yönetim döneminde de, tek parti döneminde de, 27 Mayıs 1960 devriminden sonra da böyledir. Bu insanlar o kadar onurludurlar ki, kendilerinin bir bağışlanma içinde olmadıklarını o kadar iyi bilirler ki, hiç bir zaman bir basın affına sığınmayı da istemezler. Çünkü tarihi sürecin eylemi içinde kimsenin bağışına tenezzül etmezler. Kaç basın ve özgürlük affı çıktı idi ise de bir istekte bulunmamışlardır. Bu insanlar kendileri adına yazıyorum gibi telâkki ederek bu satırlarıma kızarlar bile.

Ama iki yenisini söylememde bir sakınca yok. Bunlardan biri, bir makale yüzünden — fikir söylediği için — yatan Şadi Alkılıç'tır. Öteki de suçlardan suç beğensin diye — gene fikir söylediği için — cezalandırılmak istenen Koyulhisar Savcısı Şiar Yalçın'dır. Şiar Yalçın, suçlandırılmak istenilen nedenleri madde madde sıralayarak bir bildiri ile kamuoyuna açıklamış, fikir çevrelerinden istimdatta bulunmaktadır.

Fikir söylenirken, bir bağışlama konusu ortaya çıkmışken, bunları da hatırlatalım dedik.

Venezüella Gerilla Lideri Douglas Bravo konuşuyor!

Hüseyin BAŞ

SON günlerde Latin Amerika'nın yeni «Che»si olarak dünya basınında isminden sık sık bahsedilen Venezüella gerillacılarının lideri Douglas Bravo'nun hangi ortamda mücadeleye atıldığını geçen haftaki ANT'ta açıklamıştık.

Bu hafta da, Amerikan emperyalizminin durumu, Amerikan emperyalizmine karşı geri bıraktırılmış halkların ulusal kurtuluş savaşları, Bolivya halkına karşı girişilen terör hareketleri ve Venezüella gerilla hareketinin diğer Latin Amerika gerilaları ve özellikle Küba ile ilişkileri üzerine Douglas Bravo'nun görüşlerini bizzat kendi ağzından naklediyoruz:

«Kesinlikle ifade etmek gerekirse, halk için Amerikan emperyalizmi her şeyden önce şudur: Ülkenin tüm zenginliklerinin talanı, sefalet, açlık, sömürü, geri kalmışlık, müdahale...

Latin Amerika halkları için bu somut olarak Bolivya kalayının, Venezüella petrolünün, Şili bakırının talanıdır. Yani bütün zenginliklerin sürekli ve sistematik bir biçimde soygunu... Başka ülkeler için durum bundan farklı değildir. Vietnam'da Yankee emperyalizmi, bombalarla, cinayetlerle, okullara, köylere saldırılarla kendisini belirler. Vietnam'ın 25 milyon nüfuslu bir kısmına direkt bir biçimde müdahale şeklinde ortaya çıkan Yankee emperyalizmi, yarım milyonluk askeri gücüne rağmen özgürlüğü için savaşmaya karar veren Vietnam'lıların cesaretini kırmayı başaramamıştır.

Emperyalizm Vietnam'da sadece ülkenin zenginliklerinin talanı anlamına değil, kan ve sefalet anlamına da geliyor. Dünya halkları için emperyalizmle Kuzey Amerika halklarının ilgisi yoktur. Birincisi ile ikincisi arasındaki fark, dünyanın bütün halklarınca malûmdur. Dünya halkları Kuzey Amerika emperyalizmini, Pentagon'un ve Dışişleri'nin faşist ve saldırgan güçlerini, Birleşik Devletler'in bizzat kendisi de ciddi güçlüklerle karşı karşıya bulunan emekçi yığınlarından ayırdetmesini bilir.

Basın ajanslarının, radyonun, televizyonun haberleri verdikleri ve genel olarak halkın nasıl eğitildiği göz önünde tutulursa, Amerikan halkının her şeyi bulanık görmesini yadırgamamak gerekir. Amerikan halkı bu yüzden, kendi ülkesinin sınırları dışında olup bitenleri her zaman gerektiği biçimde anlayamamaktadır. Birleşik Devletler'de halkın büyük çoğunluğunun Vietnam yada Venezüella'nın haritadaki yerlerini göstermekten âciz olduklarını biliyoruz. Amerikan halkı, genel olarak, büyük konsorsiyumların, bütün Amerikan tekelci sermayesinin bütün dünyanın zenginliklerini soyduklarınının ve Amerikan halkının şu yada bu ölçüde iyi yaşamasını bu soygundan elde ettikleri paralarla sağladıklarının farkında değildir. Bununla birlikte, bugün soyulmakta olan Vietnam'ın, Venezüella'nın, Bolivya'nın, Guatemala'nın ve dünyanın bütün öteki ülkelerinin kurtuluşlarından sonra ne olacağını sormak lazımdır. Amerikan halkı, zenginlikleri Birleşik Amerika tarafından talan edilen bu ülkelerin sorunlarını işte o zaman daha iyi anlamaya başlayacaktır. Bu, Amerikan halkı için büyük bir aşama olacaktır.

Biz, Birleşik Devletler'in büyük ve devrimci bir sarsıntı geçireceğine inanıyoruz. Çünkü, Amerika halkının bugün içinde bulunduğu güçlükler, dünya halklarının kurtuluşları ölçüsünde gittikçe artacaktır. Eğer bugün Birleşik Devletler'in Vietnam Savaşı'na katılmasına karşı dev gösteriler yapılıyorsa, eğer binlerce genç bu savaşa katılmamak için yurtlarını terkediyorsa, eğer binlerce genç Vietnam'da savaşmayı reddedip hapse giriyorsa, eğer Kuzey Amerikalı bir hekim «yeşil bereliler»'i eğitmeyi reddediyorsa ve eğer bütün bunlar sadece tek bir Vietnam Savaşı için olabiliyorsa, dünyada üç yada dört Vietnam yaratıldığında ne olacaktır?

Amerikan emperyalizmine meydan okuyan Venezüella gerillalarının lideri Douglas Bravo

Salt mantık açısından bakıldığında bu soruların yaygınlaşması, Amerikan halkını bizzat kendi hükûmetine karşı devrimci bir aşamaya götürecektir. Bu arada, şimdi kendilerini savunmak için örgütlenmiş olan kaderlilerin gösterilerini de küçümsememek lazımdır. Bunlar gelecekte bizzat Amerikan halkının da özgürlüğünü fethetmek için silaha sarılacağının kanıtıdır.»

Douglas Bravo, Amerika'nın Venezüella'ya nasıl ve hangi metotlarla sızdığını, giderek ülkeye nasıl yerleştiğini şöyle anlatıyor:

«Amerika'nın Venezüella'nın iç işlerine karışması, orduyu yöneten ve sayıları hayli kabarık olan Amerikan askeri heyetlerinin gelişine dayanmaktadır. Müdahale bugün kendisini en çok ekonomik alanda duyurmaktadır. Ama tarih bize tekelci sermaye fabrikalarını nerede toplamışsa, kapitalin orada ergeç askeri güçlerin himayesini istediğini göstermektedir. Kuzey Amerika'nın ülkemizdeki yatırımları muazzamdır. Yatırımların yüzde 75'i Kuzey Amerika'ya aittir ve bunun yüzde 10'u petrol alanındadır.

Venezuella'nın bugünkü petrol üretimi günde 3,5 milyon varildir. (Ortalama 140 milyon ton, 1962'de 170 milyon ton. Dünya petrol ihracatında birinci.) Bu petrol her geçen gün Amerikalılar tarafından daha düşük fiyatla kapatılmaktadır. Demir madeni için de durum aynıdır. Amerikan halkı, ülkemizin zenginliklerinin Kuzey Amerika tekelleri tarafından nasıl kıyasıya soyulduğunu, talan edildiğini farkedebilirse, o zaman hiç kuşkumuz yok, Birleşik Devletlerin bütün namuslu insanları emperyalizmin bu soygunu karşısında isyan edeceklerdir.

Ekonomik alanda Venezüella'nın ABD için önemini ve soygunun korkunçluğunu belirten bazı rakamlar verelim.

1946'da vatan haini Romulo Betancourt'un imzaladığı bir anlaşma, petrolümüzün Amerikan şirketlerine eskiye kıyasla daha ucuza satılmasını sağlamıştır. Bu anlaşma hükümlerine göre Pic Bolivar dağlarından yada Venezuella Güyan'ından çıkarılacak demir cevherinin tonu artık 12,5 santime satılacaktır. Yani Amerikalılar bizden aldıkları her ton demire karşılık bir tek traş bıçağı vereceklerdir.

Amerikalılar, işçilere karşı da, şirket kârlarını daha sistematik biçimde artıracak metodlar uygulamaktadırlar. 1947-48 döneminde petrol şirketlerinde 60

Komer'in yeni bir küstahlığı!

Amerika'nın CIA yetiştirmesi büyükelçisi Komer, ABD'den buğday ve donyağı ithal edilmesini öngören anlaşmanın imza töreninde yaptığı konuşmada, buğday ithaline mecbur olduğumuz bir sırada, «Türkiye dünya çapındaki tarım devriminde bir liderdir. Türkiye'nin zamanla dünyada gittikçe artan gıda sıkıntısı problemini hafifletmede kendine düşen payı sağlayacak buğday ihraç eden bir ülke haline gelmesi mümkündür» diyebilmiştir.

TİP Genel Sekreteri Tarık Ziya Ekinci, Komer'in bu konuşmasına cevap vererek Komer'in dile getirdiği niyeti açığa vurmuştur:

«Bu temenni, bugün olduğu gibi, Türkiye'yi tarım ekonomisine bağlı bir ülke olarak ileri kapitalist ülkelerin, özellikle Amerikan emperyalizminin bir pazarı halinde tutma özleminin bir ifadesidir.

Bir büyükelçinin görevli olduğu ülkede, o ülkenin temel ekonomik politikasına yön verme mahiyetinde tavsiye niteliği taşıyacak konuşmalar yapmasının, devletlerarası diplomatik teamüllerde yeri yoktur. Böyle davranışların derhal en sert tepkiyle karşılanması lazımdır.

Geri kalmış bir ülke olarak Türkiye ancak sanayileşme ile kalkınabilir. Türkiyenin sanayileşmeden, tarımda da kalkınması mümkün değildir.

Türkiye'nin kalkınma yöntemi, Türk toplumunun çıkarlarına uygun olarak Türk halkının kendisi tarafından tayin ve tesbit edilir. Bu konuda sömürücü emperyalist devletlerce görevlendirilmiş uzmanların, hele Komer gibi bir yabancı devlet temsilcisinin tavsiyelerine ihtiyacımız yoktur.»

Che Guevara'nın devrim savaşını Venezüella dağlarında sürdüren gerillacılar...

bin işçi çalışmaktaydı. O tarihte günde 1,5 milyon varil petrol çıkarılıyordu. 1966'da, 1,5 ilâ 2 milyon varil petrol çıkarılmasına rağmen, işçi sayısı 25 bine indirilmiştir.»

Douglas Bravo, ekonomik sömürünün yanısıra kültür emperyalizminin de at oynattığı Venezüella'da sömürüye karşı başkaldıran hareketlerin ne denli şiddetle bastırılmak istendiğine de şöyle değinmektedir:

«Romulo Betancourt'un iktidara geldiği sırada, cezaevleri siyasi mahkûmlarla öylesine doluydu ki, hükûmet «esir kampları» kurmak zorunda kaldı. Siyasi mahkûmlara, hapishanelerde ve esir kamplarında sürekli bir biçimde işkence yapılıyordu. Çok sayıda siyasi ve askeri mahkum işkencelerle öldürüldü.

Bugün siyasi tutukluların sayısı 2 bini aşmaktadır. Siyasi tutuklular arasında değişik partilere mensup insanlar vardır. Çünkü bağımsızlık savaşını değişik partiler sürdürmektedir. Bugün hapishanelerde Perez Jimenez taraftarları bile vardır. Ama tutukluların çoğu bizim hareketimizin partizanlarıdır. İşkence en çok anti - gerilla komandolarının görevlendirildiği bölgelerde uygulanmaktadır.

Gerilla cephelerinin bulunduğu eyaletlerde bizzat Amerikalılar tarafından yönetilen D.I.G.E.P.O.L. ve S.I.F.A., tutukladıklarına öylesine korkunç işkenceler yapmaktadırlar ki, bunlar ölümden kurtulmuş olsalar bile, artık hiçbir zaman normal bir hayat sürdürememektedirler.

Falcon eyaletinde 80 köylü kurşuna dizilmiş, Lara eyaletinde sivil halktan 100 kişi ya kurşuna dizilmiş yada işkence ile öldürülmüştür. Bir anti - gerilla subayının komutasında 30 asker, küçük bir köye baskın yaparak köy halkını tutuklamış ve 40 kadar kadına yaşlarına bakmaksızın kocalarının gözleri önünde tecavüz etmişlerdir.

1963'te yine Falcon eyaletinde, Peublo Nuevo de la Sierra'da bir başka anti - gerila komando birliği 16 yaşında genç bir köylü kızı tutuklamış ve kız 25 askerin tecavüzüne uğradıktan sonra subay tarafından kurşuna dizilmiştir.

Portuguesa eyaletinde bir köylü at kuyruğuna bağlanarak sürüklenmiştir. Lara eyaletinde hristiyan - sosyalist eğilimli bir örgüte bağlı zengin bir çiftçi tutuklanmış ve karısına gözleri önünde tecavüz edilmiştir.

Son yıllarda çoğu herkes tarafından bilinen cinayetler ve işkenceler birbirini kovalamıştır. Oroente eyaletinde tutuklanan Juan Pedro Roja'nın hayaları kesilip, gözleri yerinden sökülerek öldürülmüş, Profesör Alberto Loveno, işkence edildikten sonra zincire vurulmuş ve suya atılarak boğulmuştur. Kurtuluş Cephesi (F.L.N.) Başkanı Fabricio Ojeda'nın Amerikan Dışişleri'nin emriyle S.I.F.A. tarafından boğularak öldürülmesi ise, henüz hatıralardan silinmemiştir.»

Veznezuella Gerilla Hareketi'nin lideri Douglas Bravo'nun Latin ülkeleri gerilla hareketiyle Küba arasındaki ilişkiler konusunda görüşleri şöyledir:

«Küba Hükûmeti ve ordusu, hareketin öncüsüdür.

Çünkü Küba'da devrim iktidardadır. Bu önemlidir. Küba, işçilerin ve köylülerin iktidarda olduğu tek Latin Amerika ülkesidir. Dolayısıyla bugün bizim vermekte olduğumuz savaşta, en iyi imkânlar Küba'nın elindedir. Ama bu Latin Amerika ülkelerine, özellikle Venezuella'ya emirlerin Küba'dan verildiği anlamına gelmez. Bu şu demektir: Savaşın bugünkü aşamasında, öteki ülkelere kıyasla fedakârlıkta bulunmak Küba'ya düşmektedir. Çünkü en iyi ordu, Küba Ordusu'dur. Ve Küba'nın imkânları öteki bağımsızlık hareketlerine oranla daha geniştir.

Latin Amerika'nın herhangi bir ülkesinde, Kolombiya'da, Bolivya'da, Venezüella'da bağımsızlık hareketleri başarısızlığa uğrarsa eğer, bunun aynı zamanda Küba halkı için de bir başarısızlık olduğu ileri sürülebilir.

Öte yandan, bu ülkelerde kazanılan her zafer de, doğal olarak, Küba'nın zaferidir. Tıpkı, Küba'nın emperyalizme karşı kazandığı zaferin, Latin Amerika halklarının zaferi olduğu gibi...

... Mücadelemize değişik milliyetten savaşçılar da katılmaktadır. İşte örnekleri: Venezuella'da çarpışan gerilla şefi Quirife, Kolombiya doğumludur. Falcon'da şehit düşen German Lorenzo, daha önce üç yıl Kolombiya'da savaşmıştır. Yine savaşta toprağa düşen Raul Rubio, Küba'lıdır. Chirinos cephesinde şehit olan Rafael Menendez, İspanyol'dur. Falcon'da öldürülen Guillermo Lapp, Arjantinli'dir.»

Not: Yazının hazırlanmasında, yakında ANT YAYINLARI arasında çıkacak olan «Douglas Bravo Konuşuyor» adlı eserden geniş ölçüde yararlanılmıştır.

NATO mikrop savaşına hazırlanıyor

Selma ASHWORTH
— Londra'dan yazıyor —

DOĞUYA KAÇAN BİLGİN PETRAS
— Mikrop savaşı hazırlığını ifşa etti —

Batı Almanyanın ve Batı Alman yöneticilerinin iç yüzünü sırası geldikçe Türk kamu oyuna sunacağımıza söz vermiştik... İşte son ay içinde ortaya çıkan bazı yeni gerçekler, bir kere daha Batı Almanya Federal Cumhuriyetinin nasıl korkunç bir savaş hazırlığı içinde olduğunu göstermektedir.

Son aylarda üç Batı Alman bilim adamı Doğuya kaçtı... Doğu Alman ve dünya basınında bazı açıklamalarda bulundular. Bunların en önemlisi Dr. Ehrenfried PETRAS'ın Doğu Alman televizyon, radyo ve yabancı gazetecilere verdiği demeçtir.

Biz bu demeç'i açıklamadan önce çok önemli bir noktayı belirtmek istiyoruz: 23 Ekim 1954'de Paris anlaşmasına göre Federal Almanya şu koşulları kabul etmiş ve altına imza atmıştı: «Federal Alman Cumhuriyeti, toprakları üzerinde atom araç'ı, kimyevi ve biolojik araç yapmamayı taahhüt etmektedir.» **Bu anlaşmada** «biolojik» **ve** «kimyevi» **araçtan şunlar kastedilmektedir:** «Biolojik araç, zararlı böceklerin, yahut diğer canlı veyahut ölü organizmaların, veya onların zehirli ürünlerinin askeri amaçlarla kullanılmasını mümkün kılacak şekilde çizilmiş, hazırlanmış bir araçtır» **Diğer taraftan** «Kimyevi araç, boğucu, zehirliyici, kaşındırıcı, tahriş edici, felc getirici, tümör ve yara hâsıl eden v.s. herhangi bir kimyevi maddenin askeri amaç için kullanılmasını mümkün kılacak araçtır.» **(Kaynak: Britanya Beyaz Kitabı. Cmd. 9304, 1954).**

1960'dan bu yana Westfalyada, Grafschaft Saurland Enstitüsü'nde mikrobioloji laboratuarının müdürü olan Dr. Petras, son son derece ilginç demecinde, Batı Almanyada, çok geniş sayıda bilim adamlarının, ABC (Atomik, biolojik ve kimyevi) savaş araçlarının hazırlanmasında görevli olduğunu, Batı Alman ordusu subaylarının hiç çekinmeden, bakteriolojik ve kimyevi savaş araçlarının kullanılacağı yeni bir savaşın yakın olduğundan bahsettiklerini söylemiştir.

Bütün bu atomik, biolojik ve kimyevi araçlar için gereken araştırmalar, özel örgütlü enstitüler ve Üniversiteler tarafından yapılmaktadır. Fakat araştırmaları finanse eden ve emirleri veren arka plandaki Savunma Bakanlığıdır.

Ekonomik ve politik nedenler, sırların ortaya vurulmasını önlemek ve araştırmaların asal amaçlarını örtbas etmek için Batı Alman Ordusu Bunderswehr, bu çalışmaları Üniversitelere v.s. bırakmıştır.

Biolojik ve kimyevi savaş araçları sektörü, Batı Alman silahlanma programının en ciddi şekilde örgütlenmiş bölümüdür. Her şey Federal Almanya Savunma Bakanlığının kontrolü altındadır. Bakanlığın askeri teknoloji kısmı bu çalışmalardan mes'uldür. Geçenlerde Savunma Bakanlığında özel bir «ABC inceleme grubu» **kurulmuştu. Ordunun «Sıhhat ve Tıp servisleri» de bir danışma heyeti kurmuş ve tıbbi yollardan bu çalışmalarda akıl hocalığı etmektedir.**

Bir de Savunma Bakanlığının kendi araştırma merkezleri vardır: Bunlar Lüneburger Heide'de Munsterlager'de «ABC E 53» **Alman ordusu araştırmalar merkezi; Sonthofen'de ABC Okulu ve Grafschaft'da ki Aerobioloji Enstitüsüdür.**

Dr. PETRAS'ın çalıştığı Grafschaft **Saurland Mikrobioloji Enstitüsü ise 1959'da Batı Alman Savunma Bakanlığı tarafından B ve C savaşları için** incelemeler **yapmak üzere kurulmuştu. İlk alınan karara göre Enstitü doğrudan doğruya Savunma Bakanlığına bağlı olacaktı. Fakat sonra işi üstü kapalı duruma sokmak gayesiyle** «Fraundorfer Derneğine» **bağlandı.**

Dr. Petras: «Enstitünün tüm çalışma programını öğrendim. Batı Almanyada ABC savaşı için gereken araştırmaları yapan bilim adamlarını yakından tanımak fırsatını buldum. Tarih tekerrür etmekte ve gene sayısız bilim adamı, Batı Alman militaristlerinin elinde oyuncak olmayı kabul etmektedir.» **demiştir.**

Enstitünün personel adedi 70 ile 80 arasındadır. Bunların sayısının yakın bir gelecekte daha da artacağı muhakkaktır. Enstitüde ancak Savunma Bakanlığının süzgecinden geçmiş kimseler çalışabilir. Enstitüde görev almak istiyen bilim adamları, doğrudan doğruya Savunma Bakanlığının T II 2 departmanına başvurmak zorundadır.

Enstitüde biolojik ve kimyevi etkenler püskürtecek «aerosol»lar üzerinde çalışmalar yapılmaktadır. Amaç bir saldırı savaşında, geniş toprakları tüm çorak kılacak biolojik etkenler ve bunları kullanabilmek için gerekli savaş araçlarının hazırlanmasıdır.

BUNLAR DIŞINDA, GRAFSCHFT ENSTİTÜSÜ'NDE BÜTÜN NATO ÜYESİ DEVLETLERİ KAPSAYAN BİR VİRÜS MERKEZİ KURULMUŞTUR. Bu NATO VİRÜS MERKEZİNDE, yüzlerce tifüs, paratifüs ve entritis virüslerinin koleksiyonu yapılmaktadır.

Grafschaft Enstitüsünün, Savunma Bakanlığı ve NATO kuvvetleri için yapmış olduğu en yeni araştırmalar:

1 — Fosforik asit esterlerinin (ester = asitlerle alkollerden kondanzasyon yolu ile elde edilen bir kaç bileşimden biridir.) **teneffüs edilmesiyle meydana gelecek zararlar. Maymun ve fareler üzerinde yapılan deneylerde, kimyada ilk defa olarak son derece zehirli fosforik asit esterlerini yapma metodlarını tekamül ettirmişlerdir.**

2 — Fosforik asit esteri TP 59 ile deneyler ve antidotların fareler üzerindeki etkisi ve aynı zamanda buti - metilfluorfosforik asit ester'i üzerinde çalışmalar. (TP 59 son derece zehirli bir bileşimdir. Sarin ile Soman arasında bir yapısı vardır. Sarin ve Soman, her ikisi de Kimyevi savaş etkenidir.)

3 — TP 60 tarafından zedelenmiş fareler üzerinde histo - patolojik incelemeler. Bu basit TP 60 terimi, aslında kimyevi savaş etken'i Soman'dır.

4 — Askeri harekât sırasında nükleer radyasyon ile kimyevi savaş etkenlerini bir arada faaliyete getirip, etkilerini artırmak bakımından araştırmalar yapılmıştır.

Son iki yıl içinde Batı Alman ordusu Bundeswehr'in ABC deney merkezi E 53 ile Grafschaft Enstitüsü arasındaki yakınlık büsbütün arttırılmıştır. Grafschaft enstitüsünün buluşları ototamikman, Savunma Bakanlığının elinde askeri araç olarak sonuçlanmaktadır.

İşte Batı Alman militarizminin NATO'yu da içine alarak ne gibi emeller peşinde koştuğu besbellidir. Bütün bu gerçekler karşısında Batı Alman Savunma Bakanlığı sözcüsü sadece: «Grafschaft Enstitüsünde sivil savunma için araştırmalar» **yapılmaktadır diyebilmek ve herkesin dev yalana inanacağını sanacak kadar safdillik etmektedir.**

Yazımıza, Dr. Petras'ın açıkladığı gerçeklerin üzerine tüy diken bir haberle son vereceğiz: Ingilterenin The Times gazetesinin Bonn muhabiri Peter Schmitt «Mikrobiolojik araştırmalarda Almanya, İngiltere ile yakın ilişki kurmuştur. Ve her iki memleket bu konulardaki buluşlarını paylaşmaktadırlar.» **demektedir.**

Sosyalist devletleri, savaşa hazırlanmakla, saldırganlıkla suçlıyanlar, bu gerçekler karşısında ne diyecekler?

Hakim sınıfların dümensuyunda yürüyen Türk İş'çi Demirsoy ve Tunç, şimdi de yeni kanunlarla «sendika diktatörlüğü»nü ilan etmeğe niyetleniyorlar.

Devlet himayesinde sendika diktatörlüğü!

Kemal SÜLKER

İKTİDAR, Türk - İş'le işbirliği halinde Türk işçilerine yeni yeni tuzaklar kurmanın ve bunları yasalaştırmanın çabası içindedir. İşçi hareketlerinde hoşuna giden bir yolun izlenmesine çok önem veren iktidar, Türk - İş'i kendisi için «işçilerin tek temsilcisi» saymakta kararlı görünmektedir. Çünkü yeni İş Kanununa koyduğu bir ilke, bu anlayışın elle tutulur en olumsuz örneğidir. Nitekim Sendikalar Kanunu, işçi ve işveren mesleki teşekkülleri olarak «sendika, birlik, federasyon ve konfederasyonlar»ı gösterdiği halde iktidar asgari ücret tesbit komisyonunda sadece «bünyesinden en çok işçi ve işvereni temsil eden Ankara'daki en üst derecedeki işçi ve işveren teşekküllerinin değişik iş kollarından seçecekleri beşer temsilciye» yer vermektedir. Böylece yalnız bir işçi konfederasyonu ile işbirliğini sürdürmede çıkar gördüğü açıktır. O kadar ki Çalışma Bakanlığı, hazırladığı tasarı taslaklarını bile Türk - İş'ten başka bir işçi konfederasyonuna göndermeyi reddetmektedir.

Şimdi ha... ...anan tasarılar, fiilen mevcut olan özgür ve devrimci işçi konfederasyonu ve onun üyelerini ortadan kaldırmayı amaç edinmiştir. Yalnız işçi örgütlerinden yardım almayı ilke bilen devrimci, özgür sendikalara gelen, yada gelmesi mümkün olan eğitim ve grev yardımlarının önü kesilmek istenmektedir. Bu yolda bir tasarı maddesi kaleme alınmıştır. Ayrıca işkolu düzeyinde toplu sözleşme yapabilme olanağını elinde bulunduran Lâstik - İş gibi, Türkiye Maden - İş gibi sendikaları bu haktan yoksun bırakmanın yolları da akıllarınca bulunmuştur ve bu amaçla madde hazırlanmıştır.

Uluslararası Çalışma Teşkilatı kongrelerine katılacak işçi delege ile gidecek danışman işçilerin, o ülkedeki bütün işçi konfederasyonlarını temsil edebilmesi geleneği yıllardan beri yerleşmişken Çalışma Bakanlığı, şimdiye kadar bu yola başvurmamış ve DİSK'in temsilcisinin de gözlemci işçi üye olarak B.İ.T. Kongresi'ne katılmasının yolunu açmamıştır.

İşçiler arası ilişkilerde, olumlu muhalefeti yok etmeyi amaç bilen yeni çalışmalar, yeni rüzgarlar ekmeden öteye bir yarar sağlamayacak ve bu rüzgarlar belki bir gün fırtına koparacaktır. Nitekim «işyerlerinde vuku bulan kanun dışı olaylar hakkında rapor» hazırlayanlar, ister istemez işverenlerin ve iktidarın bazı olumsuz tutumlarını da yansıtmaktan kendilerini kurtaramamışlardır. Adı geçen raporun III. bölümündeki 2. paragraf, gerçekten dikkati çekicidir:

> «Bazı işverenlerin, toplu sözleşme rejiminin gereklerine henüz tam olarak intibak edememeleri ve kısa vadeli menfaatleri ön plana alarak, işçi sendikaları arasındaki mücadelede tarafsızlıklarını tam olarak koruyamamaları da, işçilerin kanunsuz fiil ve hareketlere başvurmalarına

Türk sinemasında 1698'den kalanlar...

MARKSİST öğretinin, insan problemini gökten yere indirip, kişinin sorunlarına yönelirken, onu, üyesi olduğu toplumun ekonomik ilişki ve çelişkilerinin koşulladığı nesnel fenomen olarak çözümlemeye girişmesi, Türk sinemasının olduğu kadar, ileri kapitalist ülke sinemalarının da sırt çevirdiği bir yöntemdir. Ancak söz konusu sinemalar, kişisini, marksizm ve onun çağımızdaki biçimlerinin dışında kalan çağdaş düşünce akımları içine oturtmaya çabalarken, Türk sineması ne yapmaktadır?

Altyapısal ilişkilerin ötesinde «insanına» çözüm aramaya yönelen sinemamız, bu denemesinde kendi ulusal, geleneksel kültür ve kaynaklarından kopukluğu bir yana, Dostoyevski'den Camus'ye uzanan mirasın, yoğun üstyapı fenomenlerinin sentezi üzerine kurulu dış ülke sinema kültürünün çok uzaklarında kalmaktadır. Yeteneksizlik, Türk filmini belli bir şekilde etkilemektedir. Kişi, ona bağlı dramatik yapı, giderek tüm sinematrografik yapı bu «bilgisizlikten» nasibini almaktadır.

Bir film, dramatik yapısının, kişisinin, tüm biçimsel özelliklerin, dialektik çelişki ögeleri olarak estetik bir düzeyde determine ettikleri bir sentezdir. Açıktır ki, bu sentez öğelerinin birbirlerine olan kopmaz ilişkileri, farklı nitelikleri, bütünü de etkileyecektir. Burada bu öğelerden, kişi ve dramatik yapıyı ele alıp, diğer sorunları dışarda bırakacağız. Türk sinemasında kişi sorununa eğilirken, çağımızdan çok, çağımız gerisinde kalan göresel yapıtlara dönmekte yarar vardır. Klasik idealist çağın çoğun dram yapıtlarında, kişi çoğunlukla iç çelişkileri olmayan, psikolojik (ruhbilimsel) boyutlardan yoksun bir entrika parçasıdır. Çatışması, somut değerler uğruna toplumun kendisi ile, kişisi ile olan değil, evrensel düzenin mutlak ahlaksal değerleri ardında, soyut gayelere yönelmiş bir çatışmadır. Bu nedenle, matematiksel yapılı dram, kişiyi üstündeki ideal değerlere kavuşturma yolunda, iyi düşünülmüş, belli kapalı bir planla kurulmuş, bir soruya cevap aramaktan çok bildiği bir gerçeği en usal biçimde yansıtmaya çalışan bir yapı gösterir. Çelişkisi, senteze götürecek güçten yoksun kişinin yerini, entrika alır, dramatik yapı, boyutsuz kişinin değil, entrikaların üstüne kurulmuştur.

Yakından bakıldığında Türk sinemasının da, kişisinin boyutsuzluğu ile, aynı özellikleri gösterdiği görülür. Ancak kahramanının karşısına koyduğu sorunların ve çözümlerin (üstyapısal) ilkelliği, geçerliği yönünden, çok daha gerilerde yaşadığı görülür. (Klasik çağ dramında, soyut da olsa, kahramanın yöneldiği değerler, kökü çağın felsefi düşüncesine dayanan, sistematik, büyük ideallerdir).

Insanı yabancılaştıran gerçek ahlak değerleri yerine, hiçbir geçerliği, akla uygunluğu olmayan uydurma «toplum değerlerine yönelen Türk sinemasının insanı» da, iç çelişkilerinden, psişik çatışmalardan yoksun, hazır, yeni değişme ve gelişmelere açık olmayan, kendi kendi ile ayni kalan bir film öğesidir. Kişi dramatik yapıyı sürükleyecek güçten uzak olunca, yukarda saptadığımız gibi, yerini entrikaya bırakacaktır. Yeşilçam'ı çağdaş sinema düzeyinin dışına iten, «kişi için değil, entrika için sinema» formülüdür.

Ancak, sadece bir dış etki sineması olarak, kişilik belirleyememesi bir yana, bu dış etkilerin (entrikaların) sıralanış ve uygulanışında, akla uygun bir kapalılığı olmadığı için, en uç, en dış, işlevsiz, yapay olayları, boş çuvala takarcasına konuya doldurmak, entrika sinemamızın neden başarısız olduğunu açıklar bir bakıma. Bu özellik, anlamsızlığın, karmaşıklığın karşı konmaz bir biçime girmesine, aralarında, mantıksal, doğal bir bağ kalmayan olayların «entrika bolluğuna» yer açmasına sebep olmaktadır. Tüm bağlarını yitiren kopuk entrikaları rasiantı ile çözümlemekten başka bir olanak kalmamaktadır geriye. (Kadın Asla Unutmaz, Ağla Gözlerim, Sabah Yıldızı... entrika ve rasiantı bolluğunun örnekleridir).

Açıktır ki, Türk sinemasında çözüm, belli bir (x) değerine götüren a'dan z'ye bilinmeyen dolu bir denklemde, bu öğelerin yerlerinin belirlenip ayıklanması biçiminde bir işlemi gereksinmektedir. Yatay yönde bu çalışma, dikleşip, kişinin iç çelişkilerini, sorunların gerçek boyutlarını çözümlemeye girince, kendi doğasına ters düşer. Türk sineması bir çözümleme sineması olabilmek için, belli bir kültür aşaması ile tüm yapısını değiştirmek zorundadır.

180 film çevrildi bu yıl. Bunlardan 30'u tekelleşme yolundaki yapımcıların yaptıkları renkli filmler. Sabah Yıldızı, Kadın Severse, Ayşem, Katip, Abbase Sultan, Cemile, Aşka Tövbe, İstanbul Geceleri, Vahşi Bir Erkek Sevdim, Hakanlar Savaşı, Şeyh Ahmet, Kederli Günlerim ve diğerleri... Yine bu yıl, biraz da Ortadoğu'yu uyutmak için olacak, arap dostlarımızla Co-Productionlar'a giriştik. Frankenstein, Dev Adam, Fantoma, Uçan Adam, Casus Kıran, Maskeli Beşler'le toplumsal gerçekçiliğimizi sürdürürken, Ringo «The Autlaw»la, «The great train robbery»'den bu yana, 50 yıl içinde en kötü «Western»i yapmayı başardık. Filme göre şarkı yerine, şarkıya göre film geleneğimizi devam ettirdik: Atlı Karınca, Benim de Kalbim Var. Yine bu yıl, beyaz perdede karagözlük yapmaktan usanan bazıları, sahneye geçti: Güslim Kamu, Muhterem Nur, Devlet Devrim, Nilüfer Koçyiğit. Şarkıcılardan Berkant, Büyükburç, Aksoy, Tezcan film çevirdiler. Sesigüzel «Kara Sevda» ile ün saldı. Paris'teki Türk filmleri haftasında, Kızılırmak — Karakoyun, Bitmeyen Yol, Sevmek Zamanı, Denize İnen Sokak gösterildi. Antalya'da ve Robert Kolej'de ödüller dağıtıldı. Ve bir yıl ardımızda kaldı, birşey getirmeden.

Veysel ATAYMAN

âmil olmaktadır. Kanuna uygun olarak teşkilatlanma ve diledikleri sendika kanalıyla sözleşme yapma imkânları kısıtlanan işçilerin kanun dışı yollara iltifat etmeleri ihtimalini hiç bir zaman unutmamak gerekir.»

Burada bizim altını çizdiğimiz kelimeler, asıl kanunsuz diye nitelendirilen olayların gerçek nedenini teşkil etmektedir. Nitekim raporda **Münferit Nedenler** diye adlandırılan bölümde çok gölülen bir işveren tutumu da **«neden»** olarak şöyle yer almıştır:

> «... işverenlerin, toplu sözleşme rejiminin icabı olan sendikacılık yerine, kısa vadeli menfaatlerin etkisi altında «sun'i işçi kuruluşlarına âlet olmaları veya bu gibi kuruluşların teşvikçisi olmaları da işçilerde büyük bir huzursuzluk birikimine sebep olmaktadır. Huzursuz bir işçi topluluğunun ise kanunsuz yollara daima iltifatı mümkündür.»

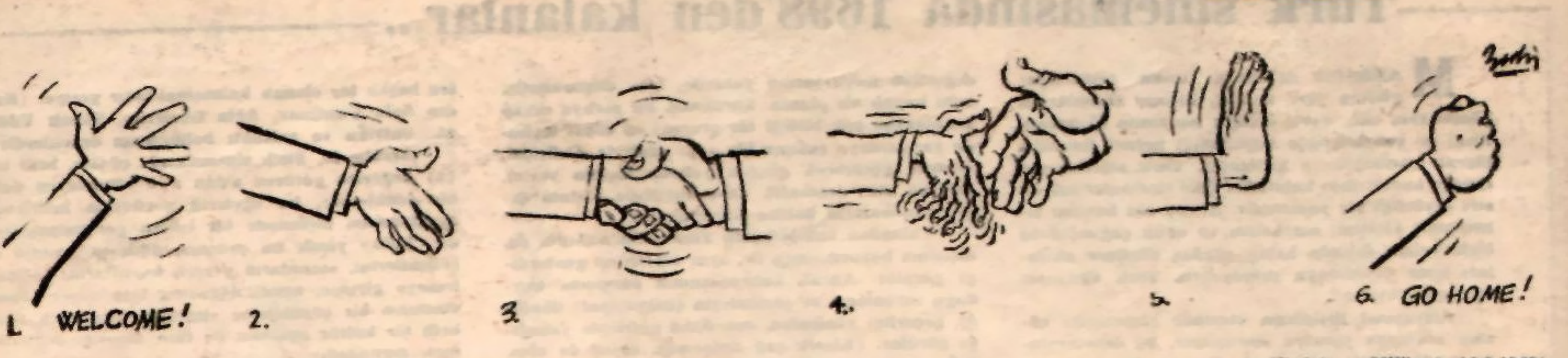
Bilim adamlarının da gayet iyi bildikleri gibi işçileri huzursuzluğa iteleyen nedenler arasında suni işçi kuruluşlarına âlet olmak veya suni işçi kuruluşlarını bizzat yaratmak da bulunmaktadır. Bugün bir sendika enflasyonu varsa bu, işverenlerden pek çoğunun iltifat ettiği bu tutum ve bazı bölge çalışma müdürlüklerinin partizanca davranışlarla toplu sözleşme yetkilerini, iktidar partisinin âleti haline gelebilmiş sözümona sendikalara haksız olarak tanımış olmaları yüzündendir.

Şimdi görülen odur ki; huzursuz işçi topluluğu, yeni yasalar yoluyla iktidar partisinin politikasından yana olan bir konfederasyonun çalışma hayatında diktatörlüğünü ilan etmesine yeşil ışık yakacaktır. İşçi muhalefetini ortadan kaldırma amacı güden yeni tasarlamaların, bugün nedenleri bilinen huzursuzluk kaynaklarının temeli olacağından hiç şüphe edilmemelidir. Bu çabalar, çalışma hayatında sonu nasıl biteceği şimdiden kestirilemeyecek huzursuz bir ortamın çevresini genişletecek ve huzursuzluk ateşinin ısısını artıracaktır.

«İdareyi ve adliyeyi kanunları eksiksiz uygulamaya ikna etmek»te yarar gören İşveren Konfederasyonu Komisyonu, çalışma barışının eksiksiz tastamam sürüp gitmesini istiyorsa, tek çıkaryolun anayasanın çalışma hayatı ile ilgili ilkelerinin uygulanmasında ısrar etmesidir. Bu arada yeni heveslere kapılan iktidarı, sendika özgürlüğünü ağır şekilde baltalayan, hattâ gerekince Uluslararası Çalışma Teşkilatı Genel sekreterliğine bile şikayete yol açacak tasarılara yönelmemesi için -kendi çıkarı açısından da- ikaz etmesidir.

İşçilerin hangi sendikaya gerçekten üye olduklarının anlaşılmasının en pratik yolu «referandum» dur. Bunu işletmek muhtemel huzursuzlukları da önleyecek, hele yarın tek işçi konfederasyonu'na gidilmesi halinde çıkacak olayları ancak ve ancak dikta hevesinden vaz geçmek yolu önleyecektir. Sosyal patlamaların ateşçileri daima kısa görüşlü iktidarlar, onları destekleyen işverenlerle, onların uyduları olmuştur, unutmayalım.

haftanın karikatürü

(Bedri — Milliyet, 12.2.1969)

BASIN DİYOR Kİ

Bâbıâli basınında türeyen Ali Kemal'ler

AMERİKAN 6. Filosu'nun yine küstahça İstanbul'a gelmesi ve erlerini karaya çıkartması, Türk basınında kalem oynatanlar için de yeni bir imtihan vesilesi oldu. Devrimci Türk gençlerinin büyük tepkiyle karşıladıkları, ölümü göze alarak direndikleri bu ziyaret bir kısım yazarlar tarafından açıkça, bir kısmı tarafından da zımnen kınanırken, hemen her gün köşelerinde «vatan, millet» nutku çeken nice yazarların da ulusal haysiyetten ne kadar nasipleri olduğu anlaşıldı.

Ziyaret günlerinin en yüz kızartıcı yazısı, şüphesiz yeni bir «Ali Kemal» kimliğiyle meydana çıkan Son Havadis'in isimsiz başyazarının hezeyanlarıydı. Son Havadis'in ismini gizleyen, aslında politikaya karışmış bir iktisat profesörü olduğu Bâbıâlide ve üniversitede pekâlâ bilinen başyazarı, düşman filonun savunucusu kesilerek devrimci Türkiye gençlerini şöyle tehdit ediyordu: **«Altıncı Filo'nun yapacağı yeni ziyaret, yaz aylarındaki hezimetin revanş maçı mahiyetindedir. Amerikalı denizciler, geçen defa Doğu - Batı soğuk harbinin mücadele mihraklarından birine düştüklerinden habersizdiler. Bu seferki ziyaretlerinde, aynı derecede pasif durmıyacakları tabiidir... Şüphesiz hükümet de, artık kadife eldiveni çıkartacağını ihsas etmelidir.»**

Demokrat Parti'den Hürriyet Partisi'ne, oradan CHP'ye kadar çalmadık kapı bırakmamış ve sonunda AP'ye kapılanmış olan Son Havadis başyazarı profesör, bu Ali Kemal'lere özgü yazısından dolayı devrimci yazarlardan, örneğin İdris Küçükömer'den, İlhami Soysal'dan hakettiği cevabı aldı.

Fakat Son Havadis yazarları Amerikan borazanlığında devam ediyorlardı. İşte Orhan Seyfi Orhon, **«Hıyanet Vesikası»** başlıklı yazısında gençlere şöyle saldırıyordu:

«Bunların hiçbirinin hatırından geçmiyor mu ki, İstanbul'a gelen bu 6. Filo bizim dostumuz ve müttefikimiz Amerikanın kendisiyle işbirliği yaptığımız deniz kuvvetlerinden ayrılmıştır. Aynı zamanda bu bizim müdafaa kuvvetlerimizin bir parçası demektir. Biz Türkiyeyi bununla müdafaa edeceğiz. Bir devletin müttefiki ile müşterek müdafaa kuvvetlerine taarruz edilir mi? Bunun kendi kuvvetlerimize karşı sabotajdan farkı var mıdır? Savaş zamanında olsaydı, bunu yapanlar vatan haini olarak kurşuna dizilirdi. Siz kimsiniz, 6. Filo'yu nasıl sokmayacaksınız? Ne ile sokmayacaksınız?»

Orhon, ertesi gün de haince yazılarına devam ederek devrimci gençliğe karşı «sıkıyönetim» istiyordu: **«Bazı işaretler ve alametler memleketin başına gelebilecek felâketleri gösteriyor. Üniversite bahçesindeki Beyazıt Kulesi'ne solcular kızıl bayrak çekerlerse, olağanüstü tedbirlerin zamanı gelmiş sayılır. Memleketin milli varlığından sorumlu olanlar, bir felâkete uğramadan kurtulmamız için, gerekliyse, bunu düşünmelidirler. Bu suretle, bütün komünizm teşkilatını dağıtıp komünist kaynakları kurutabilirsek, üniversiteyi, gençliği, bu komünist belasından kurtarabilirsek, çok kısa bir süre için, bir iki büyük şehrimizde neden bu tedbiri kullanmayı düşünmeyelim.»**

Aynı gazetenin Amerikanofil yazarlarından Tekin Erer de, devrimci gençliğe saldırmakta diğer Ali Kemal'lerden geri kalmıyor ve 6. Filo'yu şöyle karşılıyordu: **«Biz, bütün vatanseverliğimizle, bu topraklardan bir zerresinin kaybedilmemesine, bir çakıl taşının düşman eline geçmemesine canımızı adamış insanlar olarak bütün yurtseverliğimizle, emperyalist ve kızıl Sovyet hayranlarını bir kere daha lanetliyor, yurdumuzda misafir bulunan 6. Filo gemilerini selâmlıyor, müttefiklerimize tekrar tekrar hoş geldiniz diyoruz.»**

Türk Milletine ihanet yarışında utanç verici bir yazı daha. Çankaya sofralarının artığı bir Atatürk simsarı ile ilancı özel sektörün çanak yalayıcısı bir küfürbazın Dünya'lığında İstanbul Merkez Komutanı'na bir açık mektup: **«Sayın tuğgeneral, polise müdahale etmeyiniz. Önünüzde gösteri yapanları üniversiteli marksistler yönetmektedir. Sizin misafiriniz marksistler olamaz. Misafiriniz 6. Filo'dur. Polis evsahipliği şerefini korumaya çalışıyor.»** Beslemeler istiyorlardı ki, ulusal haysiyetin ve bağımsızlığın savunucusu ordu hiçbir şeye müdahale etmesin, polis de devrimci gençleri dilediği gibi kırarak emperyalist donanmanın erlerine İstanbul'u en mahrem yerlerine kadar açsın. Ve utanmadan, Türk Ordusu'nun bir generaline ders vermeye kalkışıyorlardı!

Allahın günü dinden imandan dem vurup namus, haysiyet üzerine kimseye söz söyletmeyen ümmetçi basının hali de kelimenin tam anlamıyla yüzkarasıydı. Amerikalıları savunmak için devrimci gençlere düzmece planlar maledip, kızıl bayrak masalları uyduran hapishane kaçağı Mehmed Şevket Eygi'nin gazetesi Bâbıâlide Sabah'ta İrfan Dursun, devrimci gençlik liderlerinden İ.T.Ü.Ö.B. Başkanı Harun Karadeniz'e ders vermeğe kalkışarak Amerikan meddahlığının en rezil örneklerinden birini gösteriyordu: **«Ulusa karşı sorumluluk yüklenen, o ulusun yaptığı kanunlara karşı da sorumlu olur aslanım. Bu bir. Ülkemizin geleceğinden kendisini sorumlu gören, bu geleceği tehlikeye atmamaya da mecburdur. Bu iki! Gelelim üçüncüsüne: Ülkenin geleceğini Amerika'nın bilmem kaçıncı filosu değil, sen ve senin gibi kışkırtılanlarla kışkırtanlar tehlikeye sokuyor. Senin nene lâzım gevrek simit, ye yumuşacık ekmeğini, şükret verene! Yâni, sen okuyup adam olmağa bak, diyorum.»**

Türkiye halkı, Bâbıâli'nin bu hıyanetini önce de görmüştür. Büyük sermayenin ve emperyalizmin hizmetindeki kalemlerin başka türlü davranmasına da imkân yoktur. Bağımsızlık bayrağı çeken gençleri «kızıl bayrak» çekmekle suçlayanlar, Ali Kemal'in hangi akibete uğradığını hatırlayamayacak kadar gaflet içindedirler.

Eşşek zenginler!

Ve içimden dedim ki: «Demek bizdeki solcuların çoğu otomobillerini nereye, nasıl parkedeceklerini bile bilmeyen ve otomobilleri ile fakir — fukaraya derd olan bu eşşek zenginlerin yüzlerinden sosyalist oluyorlar.» Böyle düşündüğüm için kendime kızdım. «Adamlar zenginler diye, otomobilleri var diye, neden kendilerine eşek diyorsun? Ayıp, günah değil mi?» dedim. Üzüldüm. Sırtımdan sular sızıyor. Tekrar hastalanıp yataklara düşeceğim diye korkuyorum. Hususi otomobil sahiplerinin yaya kaldırımlarını babalarının malı gibi kullanmalarından, eşek sıfatına müstehak olduklarına karar verdim.

İSMAİL OĞUZ
(B. Sabah - 11.9.969)

CHP'nin çabası ve metodu!

Marx'ın yaptığı tahminlerin çok büyük bir çoğunluğunu yanlış kılan şey, aslında toplum hayatının alt yapısını demokratik yollardan da değiştirmenin mümkün olduğu görüşünün fiilen ispat edilmiş olmasıdır. Şimdi, bozuk düzeni değiştirmek görevini yüklenmiş bulunan CHP, Marx'ın kehanetlerindeki yanılma istidadına Türkiye'de de ağırlık kazandırmanın, Marx'ın Türkiyede de geçersiz ve gereksiz olduğunu ispat edebilmenin çabası içindedir.

ÖZCAN ERGÜDER
(Ulus - 9.2.1969)

■

CHP grupları adına Trabzon Milletvekili Ahmet Şener ile Manisa Senatörü Doğan Barutçuoğlu, Atalan ve Göllüce Köyü olaylarını yerinde incelemişler ve bu konuda hazırladıkları raporu dün basına açıklamışlardır. Raporda «TİP ve ona bağlı yan kuruluşlar ve aşırı sol fikirli dernekler hadiseyi hemen istismara başlayıp anarşi şekline dönmesini istemektedirler.» **denilmektedir.**

(YENİ GAZETE - 12.2.1969)

Korkunç Plan!

Amerikan 6. Filosu'nun gelişinin protesto etmek ve bazı hadiseler çıkarmak için hazırlık yapan solcuların arasına sızmayı başaran iki milliyetçi genç, anarşistlerin hadise çıkarmak için yaptıkları planı açıklamışlardır:

«Kendilerinden olan bazı kadınları Amerikalı denizcilere peşkeş çekmek ve onları önceden planlanmış yerlere götürerek buralarda kadınların üzerlerini yırtarak kendilerine tecavüz edildiği yaygarasını koparmak.»

(BUGÜN - 11.2.1969)

■

ANT'ın Notu: 6. Filo'nun bir önceki gelişinde de Bugün Gazetesi aynı ifşaatı yapmış, fakat plan bir türlü gerçekleşememişti. Bu defa da öyle... Solcu kadınlar arasında kendisini Amerikalılara peşkeş çektirecek kimse çıkmayacağı için Bugün daima «palavracı» **duruma düşmekten kurtulamayacaktır. Bir dahaki sefere de yalancı çıkmaması için sağ cepheden** «peşkeş çekilmeğe teşne» **bir kadını solculara emanet vermeleri Bugün'e tavsiye olunur.**

ANT ● Haftalık Dergi ● Kurucuları: YAŞAR KEMAL, FETHİ NACİ, DOĞAN ÖZGÜDEN ● Sahibi ve Genel Yayın Müdürü: DOĞAN ÖZGÜDEN ● Sorumlu Müdürü: ALPAY KABACALI ● Teknik Sekreter: İNCİ ÖZGÜDEN ● İdare yeri: CAĞALOĞLU, Başmusahip Sok. Tan Apt. 10/11 - İSTANBUL ● Tel.: 27 81 09 ● P. K. 934 — Sirkeci - İSTANBUL Ankara Temsilciliği - Tel.: 13 40 20 ● Dizgi: YÖNET MATBAASI ● Baskı: VATAN

● Taşra Dağıtımı: HÜRRİYET DAĞITIM A. Ş. — Cağaloğlu - İstanbul. Tel.: 27 38 54 ● İstanbul Dağıtımı: FUAT BÜTE - Ankara Cad. 84 - İSTANBUL. Tel.: 27 89 49 ● Abone Şartları: Yıllık 44 Lira, Altı Aylık 22 Lira. Üç Aylık 11 Lira ● İlan: Santimi 25 Lira; Yayın ilanları yüzde 50 indirimlidir. ● Tek sütun 5 santimlik kutu yayın ilanları 50 Lira'dan kabul edilir. ● Gönderilen yazılar yayınlansın yayınlanmasın iade edilmez